

**Iekšlietu ministrijas un
Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu
disciplinārās prakses
2013.gada gala pārskats**

SATURS

Ievads.....	3
1. Iekšlietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu darbinieku apbalvošana.....	4
1.1. Apbalvojumu piešķiršana.....	4
1.2. Piešķirto apbalvojumu veidi.....	7
2. Iekšlietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu darbinieku disciplinārpārkāpumi.....	10
2.1. Konstatētie disciplinārpārkāpumi.....	10
2.2. Disciplinārpārkāpumu raksturojums.....	12
2.3. Ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu saistītu disciplinārpārkāpumu izpausmes veidi.....	13
3. Iekšlietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu rīcība saistībā ar konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem.....	16
3.1. Aizrādījuma izteikšana, neierosinot disciplinārlietu.....	16
3.2. Disciplinārlietu ierosināšana.....	16
3.3. Disciplinārlietu izbeigšana.....	17
3.4. Disciplinārsodu piemērošana un to veidi.....	19
4. Iekšlietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu apstrīdēšana un pārsūdzēšana.....	24
4.1. Apstrīdēšana.....	24
4.2. Pārsūdzēšana.....	26
5. Iekšlietu ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu darbinieku kriminālatbildība.....	28
5.1. Uzsākti kriminālprocesi.....	28
5.2. Izbeigti kriminālprocesi.....	29
5.3. Celtas apsūdzības.....	30
5.4. Notiesāti un attaisnoti.....	31
Kopsavilkums.....	32
Informācija par Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku izdarītiem koruptīva rakstura noziedzīgiem nodarījumiem 2013.gadā...	38

IEVADS

Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu disciplinārās prakses 2013.gada gala pārskats sagatavots saskaņā ar Iekšlietu ministrijas (turpmāk – IeM) 2009.gada 22.oktobra noteikumu Nr.69 „Disciplinārās prakses datu uzskaites, apkopošanas un nosūtīšanas kārtība” 24. un 25.punktā noteikto, pamatojoties uz disciplinārās prakses datiem, kas apkopoti četros atsevišķos disciplinārās prakses pārskatos (pārskatu formās):

- Disciplinārās prakses pārskats par Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku apbalvošanu un disciplinārsodīšanu 2013.gadā (1.pielikums);
- Disciplinārās prakses pārskats par 2013.gadā pieņemtajiem lēmumiem saistībā ar Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu ierosinātajām disciplinārlietām (2.pielikums);
- Disciplinārās prakses pārskats par 2013.gadā konstatētajiem Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku disciplinārpārkāpumiem (3.pielikums);
- Disciplinārās prakses pārskats par Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku saukšanu pie kriminālatbildības 2013.gadā (4.pielikums).

Pārskatos iekļauti disciplinārās prakses dati saskaņā ar IeM 2009.gada 22.oktobra noteikumos Nr.69 „Disciplinārās prakses datu uzskaites, apkopošanas un nosūtīšanas kārtība”, IeM 2011.gada 2.novembra iekšējos noteikumos Nr.39 „Grozījumi Iekšlietu ministrijas 2009.gada 22.oktobra noteikumos Nr.69 „Disciplinārās prakses datu uzskaites, apkopošanas un nosūtīšanas kārtība”” un IeM 2012.gada 21.decembra iekšējos noteikumos Nr.1-10/41 „Grozījumi Iekšlietu ministrijas 2009.gada 22.oktobra noteikumos Nr.69 „Disciplinārās prakses datu uzskaites, apkopošanas un nosūtīšanas kārtība”” noteiktajām disciplinārās prakses pārskatu formām.

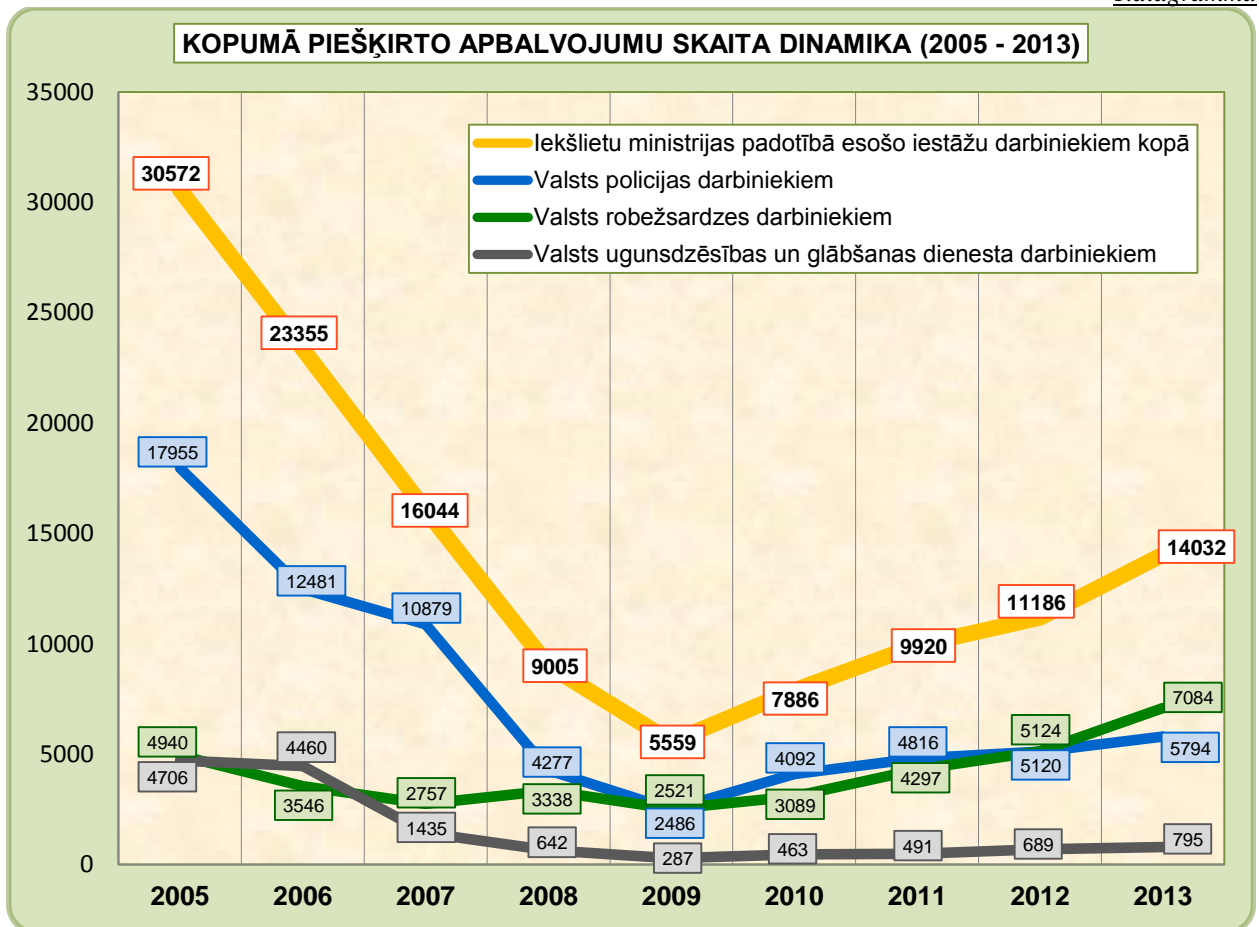
Pamatojoties uz disciplinārās prakses datiem, kas iekļauti disciplinārās prakses pārskatā par Iekšlietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku saukšanu pie kriminālatbildības, atsevišķi sagatavota informācija par Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku 2013.gadā izdarītiem koruptīva rakstura noziedzīgiem nodarījumiem.

1. IEKŠLIETU MINISTRIJAS UN TĀS PADOTĪBĀ ESOŠO IESTĀŽU DARBINIEKU APBALVOŠANA

1.1. APBALVOJUMU PIEŠĶIRŠANA

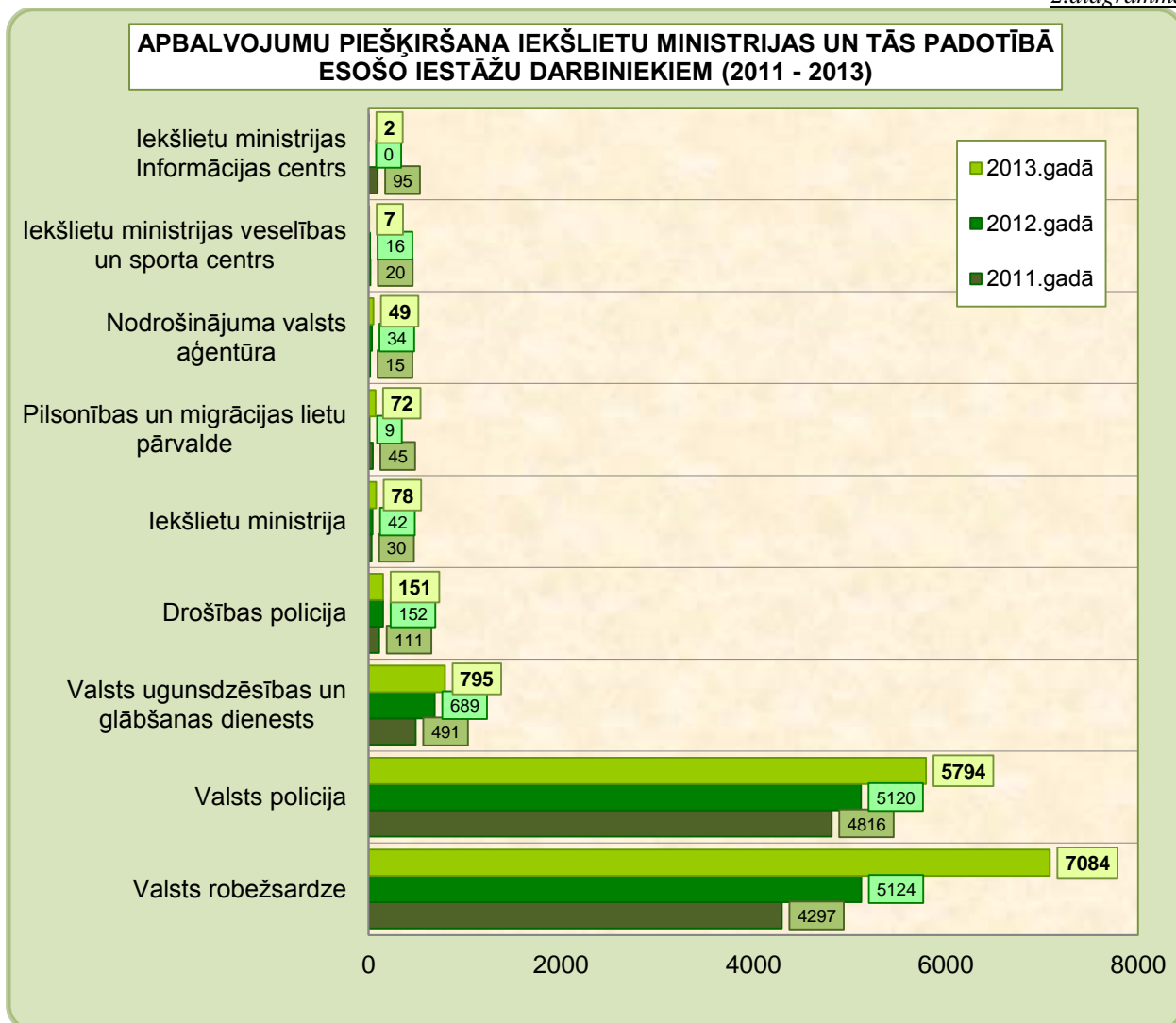
Par priekšzīmīgu dienesta (darba) uzdevumu izpildi, labiem dienesta (darba) pienākumu izpildes rezultātiem vai īpašiem sasniegumiem (piemēram, par radošu un kvalitatīvu atsevišķu uzdevumu izpildi, inovatīviem problēmu risinājumiem, kā rezultātā tiek uzlaboti IeM vai IeM padotībā esošās iestādes darbības rezultāti, ietaupīti valsts budžeta līdzekļi, izstrādāts jauns tiesiskais regulējums) IeM un IeM padotībā esošo iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, valsts civildienesta ierēdņiem un darbiniekiem, ar kuriem noslēgts darba līgums (turpmāk – darbinieki), 2013.gadā kopumā piešķirti 14032 apbalvojumi, kas ir par ceturtdaļu (25,44%) vairāk nekā 2012.gadā (11186 apbalvojumi). Ņemot vērā, ka piešķirto apbalvojumu skaits palielinājies arī (skatīt 1.diagrammu) 2010.gadā – par 41,86%, 2011.gadā – par 25,79%, un 2012.gadā – par 12,76%, šis skaits pēdējo četru gadu laikā attiecībā pret 2009.gadu, kad finanšu līdzekļu taupības apstākļos tas bija viszemākais, kopumā pieaudzis par 152%.

1.diagramma

Atsevišķu IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem 2013.gadā piešķirto apbalvojumu skaits, salīdzinājumā ar divos iepriekšējos gados piešķirto apbalvojumu skaitu, secīgi bijis šāds (skatīt 2.diagrammu):

2.diagramma

- Valsts robežsardzes (turpmāk – VRS) darbiniekiem piešķirti 7084 apbalvojumi (par 38,25% vairāk nekā 2012.gadā; par 64,85% vairāk nekā 2011.gadā);
- Valsts policijas (turpmāk – VP) darbiniekiem piešķirti 5794 apbalvojumi (par 13,16% vairāk nekā 2012.gadā; par 20,31% vairāk nekā 2011.gadā);
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk – VUGD) darbiniekiem piešķirti 795 apbalvojumi (par 15,39% vairāk nekā 2012.gadā; par 61,92% vairāk nekā 2011.gadā);
- Drošības policijas (turpmāk – DP) darbiniekiem piešķirts 151 apbalvojums (par 0,66% mazāk kā 2012.gadā; par 36,04% vairāk nekā 2011.gadā).

Pārējo IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem piešķirto apbalvojumu skaits salīdzinoši ir ievērojami mazāks un svārstīgāks, proti:

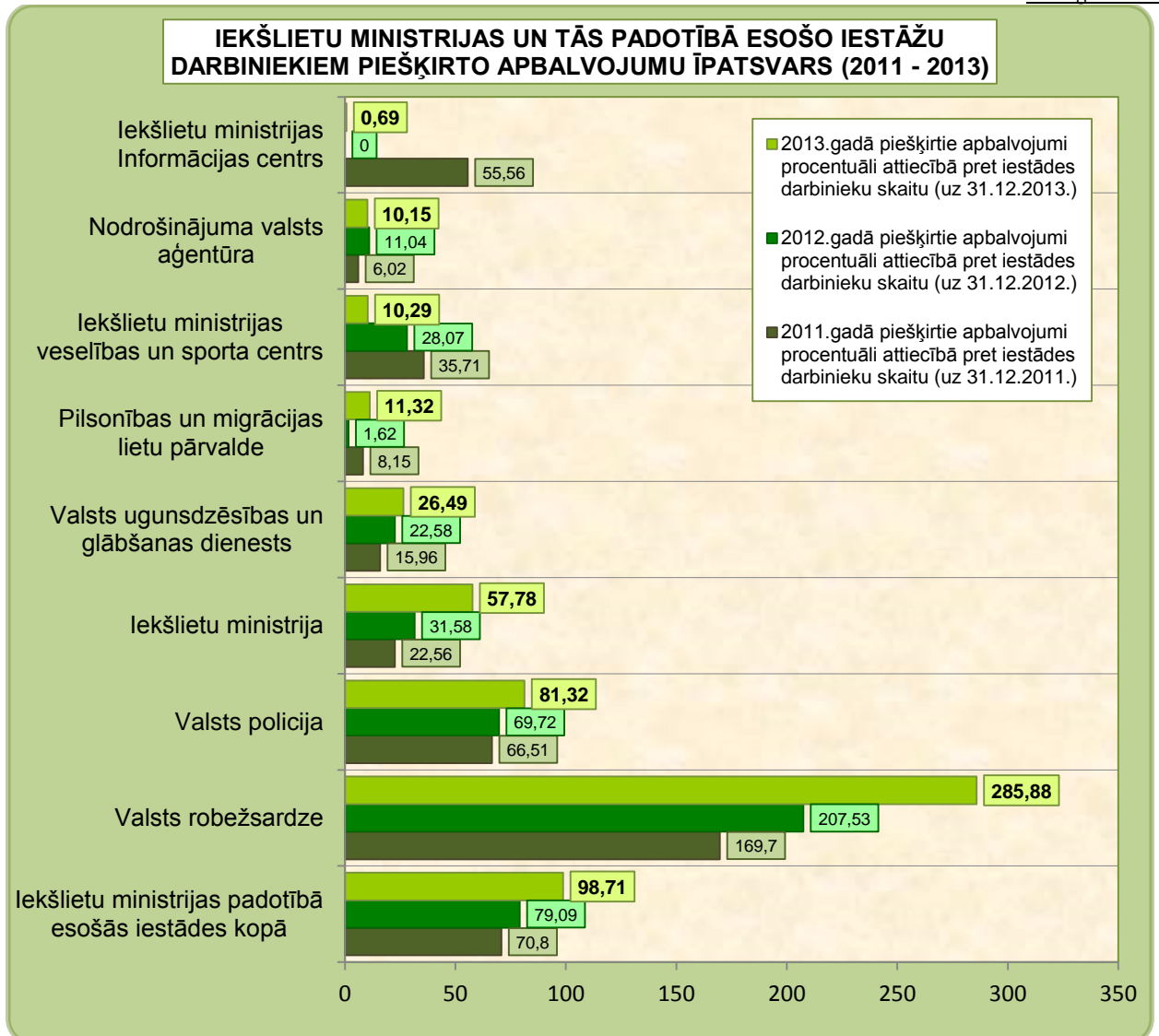
- IeM darbiniekiem piešķirti 78 apbalvojumi (2012.gadā – 42, 2011.gadā – 30);

- Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP) darbiniekiem piešķirti 72 apbalvojumi (2012.gadā – 9, 2011.gadā – 45);
- Nodrošinājuma valsts aģentūras (turpmāk – NVA) darbiniekiem piešķirti 49 apbalvojumi (2012.gadā – 34, 2011.gadā – 15);
- IeM veselības un sporta centra (turpmāk – VSC) darbiniekiem piešķirti 7 apbalvojumi (2012.gadā – 16, 2011.gadā – 20);
- IeM Informācijas centra (turpmāk – IC) darbiniekiem piešķirti 2 apbalvojumi (2012.gadā – 0, 2011.gadā – 95).

2013.gadā apbalvojumi 12689 gadījumos piešķirti amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi (2012.gadā – 10217, 2011.gadā – 9192), 1248 gadījumos – darbiniekiem, ar kuriem noslēgts darba līgums (2012.gadā – 936, 2011.gadā – 683), un 95 gadījumos – valsts civildienesta ierēdņiem (2012.gadā – 33, 2011.gadā – 45).

Procentuālās izteiksmes, kas iegūtas, attiecinot katras IeM padotībā esošās iestādes darbiniekiem piešķirto apbalvojumu skaitu pret šajā iestādē strādājošo darbinieku skaitu, norāda (skatīt 3.diagrammu), ka apbalvoto darbinieku īpatsvars 2013.gadā secīgi bijis šāds:

3.diagramma

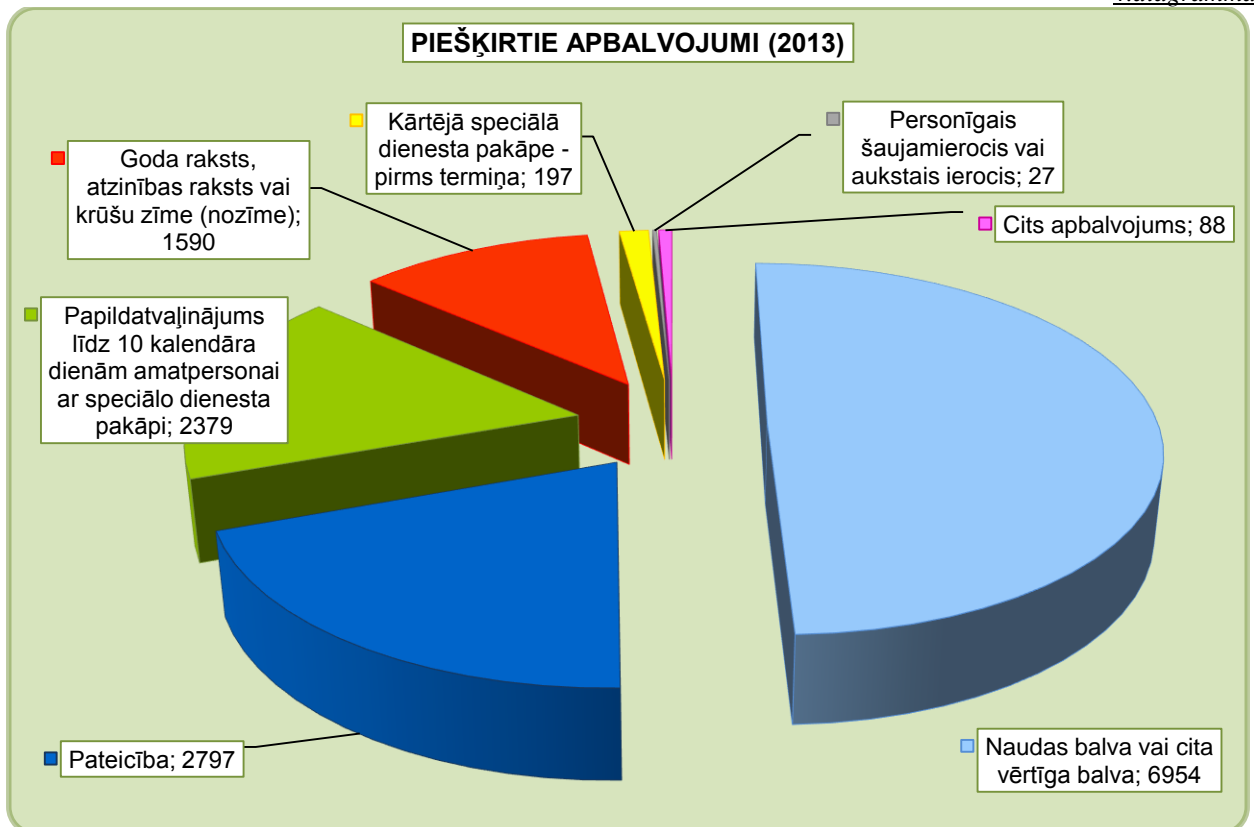
- VRS – 285,53% (2012.gadā – 207,53%, 2011.gadā – 169,7%);
- VP – 81,32% (2012.gadā – 69,72%, 2011.gadā – 66,51%);
- IeM – 57,78% (2012.gadā – 31,58%, 2011.gadā – 22,56%);
- VUGD – 26,49% (2012.gadā – 22,58%, 2011.gadā – 15,96%);
- PMLP – 11,32% (2012.gadā – 1,62%, 2011.gadā – 8,15%);
- IeM VSC – 10,29% (2012.gadā – 28,07%, 2011.gadā – 35,71%);
- NVA – 10,15% (2012.gadā – 11,04%, 2011.gadā – 6,02%);
- IeM IC – 0,69% (2012.gadā – 0, 2011.gadā – 55,56%).

Tādējādi redzams, ka pēdējo trīs gadu laikā atsevišķās IeM padotībā esošajās iestādēs apbalvojumu piešķiršanas prakse un līdz ar to apbalvoto darbinieku īpatsvars bijis diezgan atšķirīgs, taču gandrīz visās IeM padotībā esošajās iestādēs apbalvoto darbinieku īpatsvars pieaudzis (jo īpaši – VRS), kā rezultātā IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs kopumā apbalvoto darbinieku īpatsvars 2013.gadā sasniedzis 98,71% (2012.gadā – 79,09%, 2011.gadā – 70,8%).

1.2. PIEŠKIRTO APBALVOJUMU VEIDI

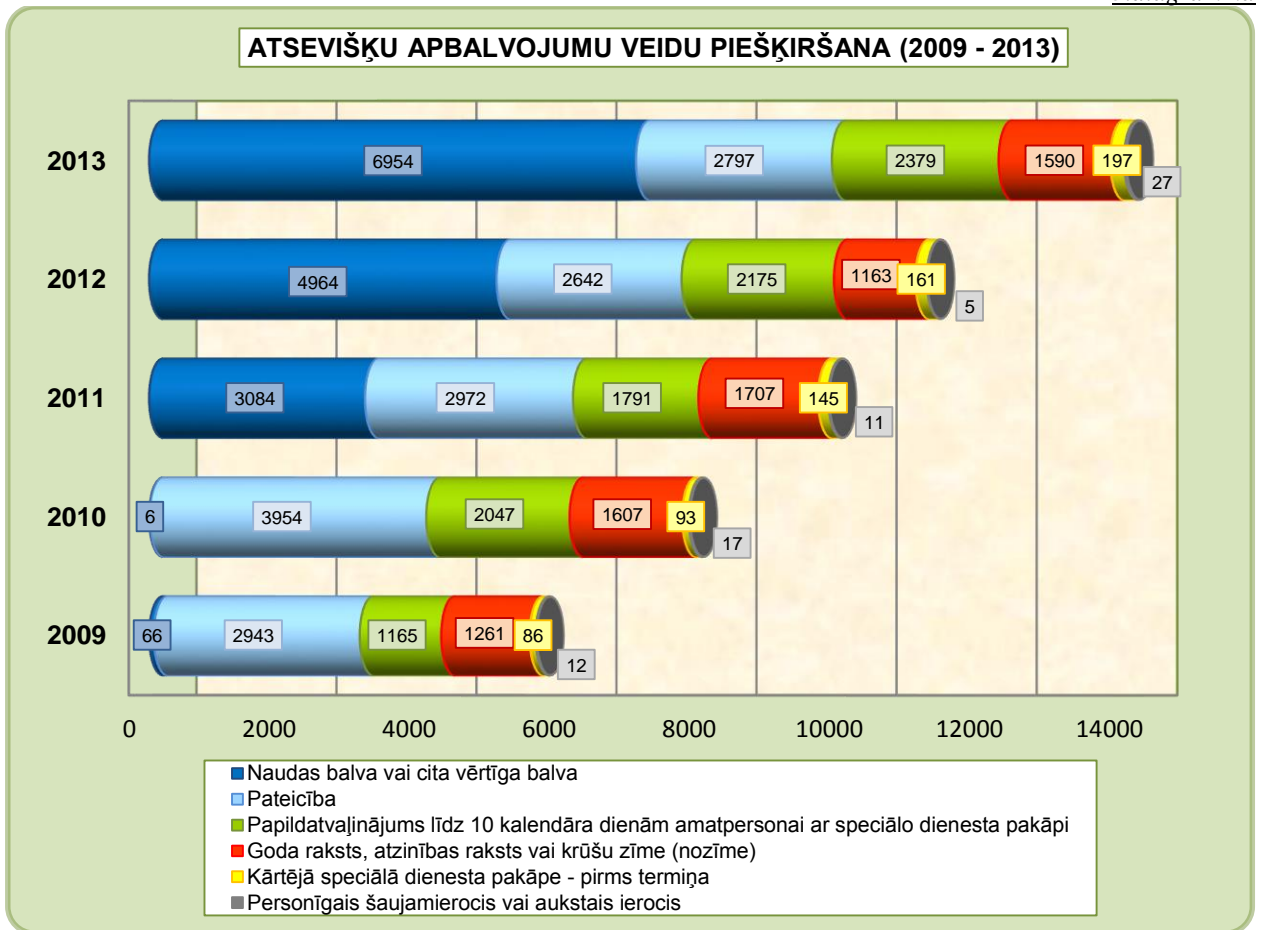
2013.gadā 6954 gadījumos (49,56%) piešķirts apbalvojums *naudas balva vai cita vērtīga balva* (skatīt 4.diagrammu). Šis apbalvojums 4479 gadījumos (64,41%) piešķirts VRS, 2289 gadījumos (32,92%) – VP, bet pārējos gadījumos (2,67%) citu IeM padotībā esošo iestāžu un IeM darbiniekiem (DP – 57, IeM – 52, VUGD – 50, NVA – 24, IeM VSC – 3).

4.diagramma

No pārējiem apbalvojumiem 2797 gadījumos (19,93%) piešķirts apbalvojums *pateicība* (VP – 1305, VRS – 1146, VUGD – 230, PMLP – 64, DP – 36, IeM – 9, NVA – 7), 2379 gadījumos (16,95%) – apbalvojums *papildatvaļinājums līdz 10 kalendāra dienām* (tikai amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm: VRS – 1039, VP – 962, VUGD – 373, IeM – 3, DP – 2), 1590 gadījumos (11,33%) – kāds no apbalvojumiem: *goda raksts, atzinības raksts vai krūšu zīme* (VP – 986, VRS – 372, VUGD – 135, DP – 51, NVA – 18, IeM – 14, PMLP – 8, IeM VSC – 4, IeM IC – 2), 197 gadījumos (1,4%) – apbalvojums *kārtējā speciālā dienesta pakāpe pirms termiņa* (VP – 145, VRS – 48, VUGD – 3, DP – 1), 27 gadījumos (0,19%) – apbalvojums *personīgais šaujamierocis vai aukstais ierocis* (VP – 23, DP – 4), kā arī 88 gadījumos (0,63%) – citi apbalvojumi.

5.diagramma

Salīdzinot 2013.gadā piešķirto atsevišķu apbalvojumu veidu skaitu ar iepriekšējo četru gadu datiem, redzams (skatīt 5.diagrammu), ka viskrasākās izmaiņas bijušas saistībā ar apbalvojuma *naudas balva vai cita vērtīga balva* piešķiršanu, jo pēc tam, kad 2009. un 2010.gadā šī apbalvojuma piešķiršana gandrīz tika pārtraukta, sākot ar 2011.gadu, tā piešķiršanas gadījumu skaits no gada uz gadu strauji ievērojamos apjomos pieaudzis (2013.gadā – par 40,09%), veidojot arvien lielāku šī apbalvojuma īpatsvaru starp pārējiem apbalvojumiem (2011.gadā – 31,09%, 2012.gadā – 44,38%, 2013.gadā – 49,56%). Tieši šī apbalvojuma ievērojamais pieaugums galvenokārt arī noteicis apbalvojumu kopējā skaita

pieaugumu pēdējo gadu laikā, jo pārējo apbalvojumu skaits salīdzinoši audzis minimāli, taču to īpatsvars samazinājies.

Saskaņā ar pārējo apbalvojumu veidu piešķiršanas praksi redzams, ka:

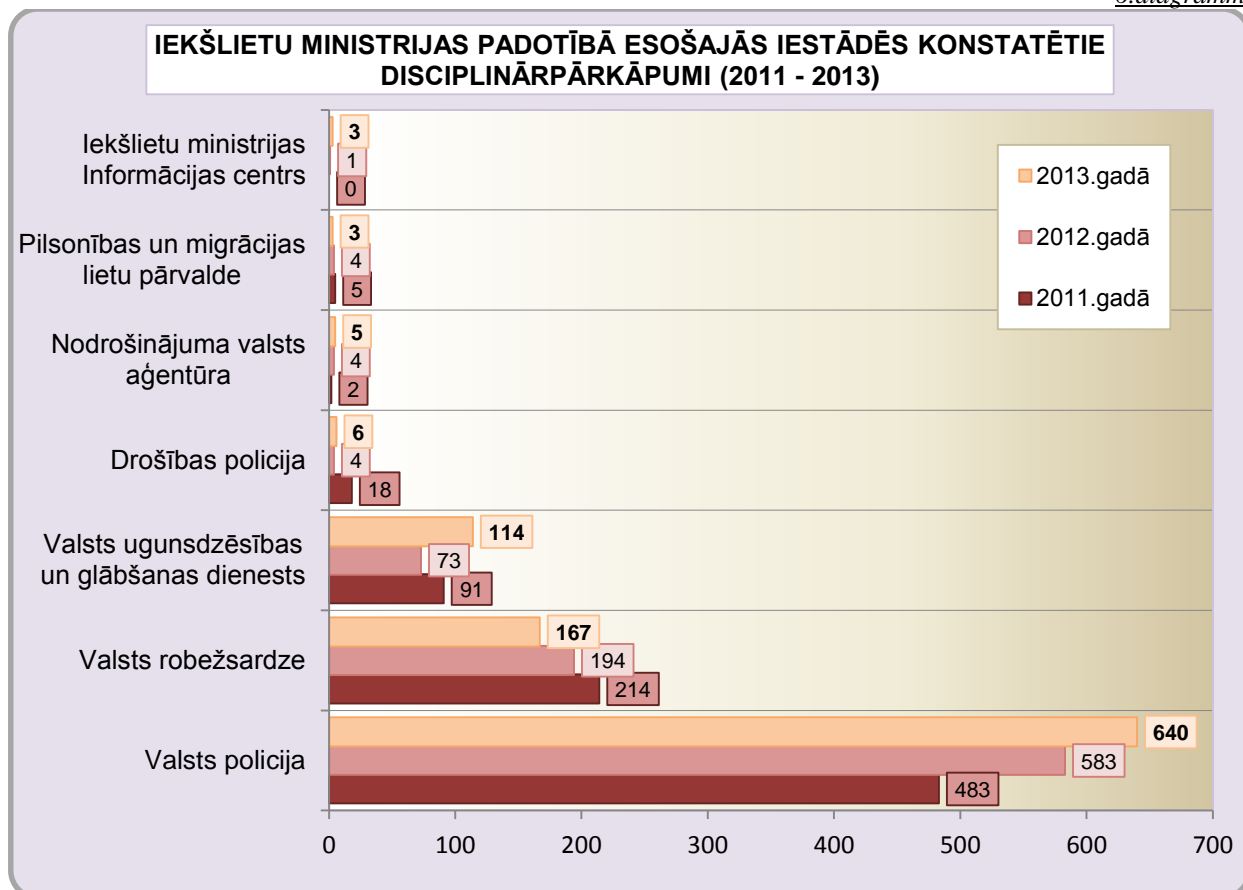
- apbalvojuma *pateicība* piemērošanas gadījumu skaits 2013.gadā pieaudzis par 5,87%, bet kopumā pēdējos piecos gados bijis svārstīgs, taču tā īpatsvars no gada uz gadu samazinājies (2009.gadā – 52,94%, 2010.gadā – 50,14%, 2011.gadā 29,96%, 2012.gadā – 23,62%, 2013.gadā – 19,93%);
- apbalvojuma *papildatvaļinājums līdz 10 kalendāra dienām amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm* piemērošanas gadījumu skaits 2013.gadā pieaudzis par 9,38% un salīdzinājumā ar 2009.gadu kopumā divkārtšojies (2009.gadā – 1165 apbalvojumi, 2013.gadā – 2379 apbalvojumi), tai pašā laikā tā īpatsvars nedaudz samazinājies (2009.gadā – 20,96%, 2013.gadā – 16,95%);
- apbalvojuma *goda raksts, atzinības raksts vai krūšu zīme* piemērošanas gadījumu skaits 2013.gadā pieaudzis par 36,72%, taču tā īpatsvars gandrīz katru gadu samazinājies (2009.gadā – 22,68%, 2010.gadā – 20,38%, 2011.gadā 17,21%, 2012.gadā – 10,4%, 2013.gadā – 11,33%);
- apbalvojuma *kārtējā speciālā dienesta pakāpe pirms termiņa* piemērošanas gadījumu skaits no gada uz gadu pieaudzis, 2013.gadā pieaugot par 22,36%, bet piecu gadu laikā vairāk kā divkārtšojoties, taču tā īpatsvars šajā laika posmā bijis diezgan stabils – robežās no 1,18% līdz 1,55%;
- apbalvojuma *personīgais šaujamierocis vai aukstais ierocis* piemērošanas gadījumu skaits pēdējos piecos gados bijis ļoti mainīgs (no 5 līdz 27 apbalvojumiem), veidojot šī apbalvojuma īpatsvaru robežās no 0,04% līdz 0,63%.

2. IEKŠLIETU MINISTRIJAS UN TĀS PADOTĪBĀ ESOŠO IESTĀŽU DARBINIEKU DISCIPLINĀRPĀRKĀPUMI

2.1. KONSTATĒTIE DISCIPLINĀRPĀRKĀPUMI

IeM un IeM padotībā esošo iestāžu veikto disciplinārās uzraudzības pasākumu rezultātā 2013.gadā kopumā konstatēti 938 izdarīti disciplinārpārkāpumi, kas ir par 8,19% vairāk nekā 2012.gadā (867 disciplinārpārkāpumi) un par 15,38% vairāk nekā 2011.gadā (813 disciplinārpārkāpumi), no kā redzams, ka pēdējo divu gadu laikā konstatēto disciplinārpārkāpumu skaitam bijusi tendence vienmērīgi pieaugt. Uz vienmērīgu šī skaita pieaugumu norāda arī disciplinārpārkāpumu īpatsvara (disciplinārpārkāpumu skaita procentuālā attiecība pret IeM un IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku skaitu) pieaugums: 2011.gadā – 5,8%, 2012.gadā – 6,13%, un 2013.gadā – 6,6% (skatīt 7.diagrammu).

6.diagramma

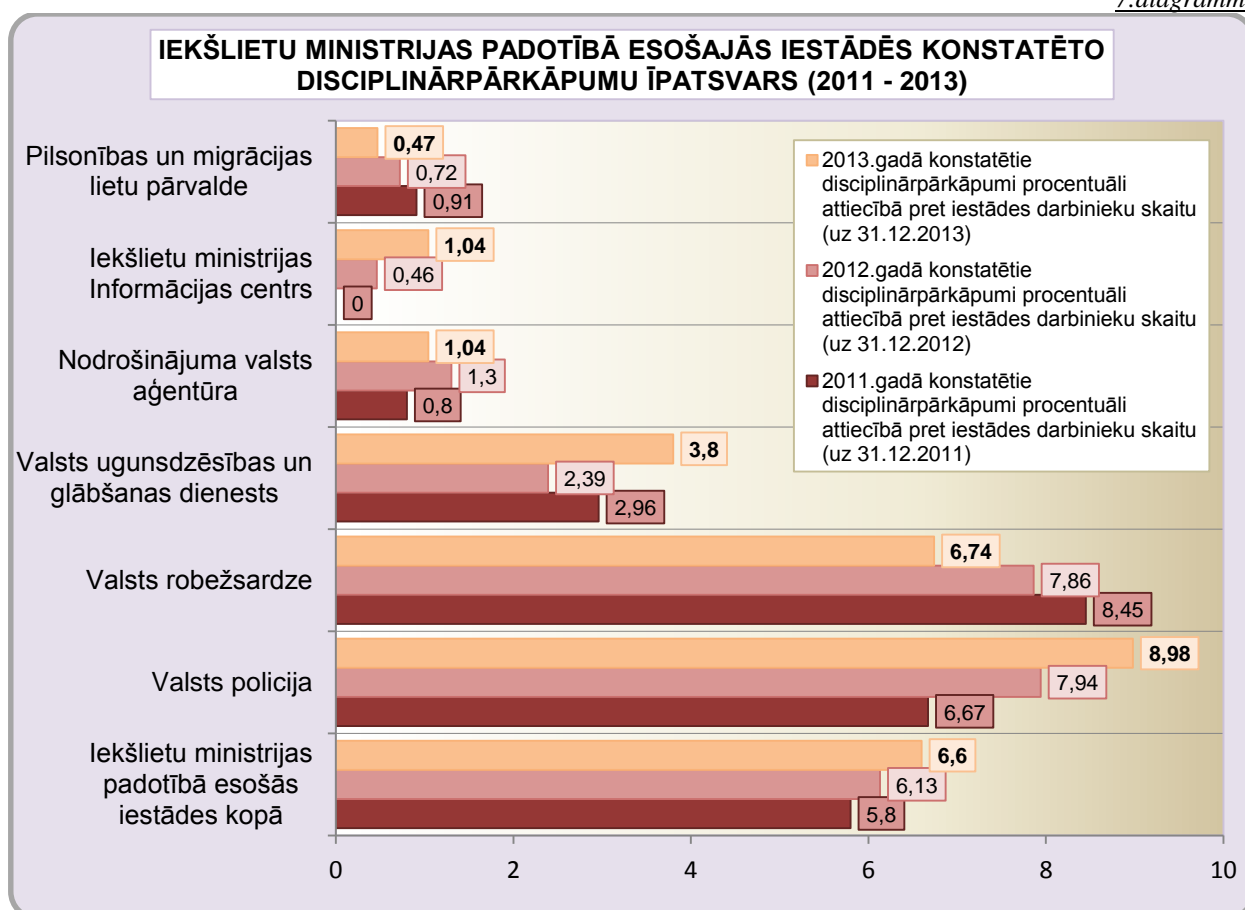

Atsevišķās IeM padotībā esošajās iestādēs konstatēto disciplinārpārkāpumu skaits un disciplinārpārkāpumu īpatsvars bijis šāds (skatīt 6. un 7.diagrammu):

- VP – 640 disciplinārpārkāpumi (par 9,78% vairāk nekā 2012.gadā un par 32,5% vairāk nekā 2011.gadā); disciplinārpārkāpumu īpatsvars 8,98% (2012.gadā – 7,94%, 2011.gadā – 6,67%);

- VRS – 167 disciplinārpārkāpumi (par 13,92% mazāk kā 2012.gadā un par 21,96% mazāk kā 2011.gadā); disciplinārpārkāpumu īpatsvars 6,74% (2012.gadā – 7,86%, 2011.gadā – 8,45%);
- VUGD – 114 disciplinārpārkāpumi (par 56,16% vairāk nekā 2012.gadā un par 25,28% vairāk nekā 2011.gadā); disciplinārpārkāpumu īpatsvars 3,8% (2012.gadā – 2,39%, 2011.gadā – 2,96%);
- DP – 6 disciplinārpārkāpumi (2012.gadā – 4, 2011.gadā – 18);
- NVA – 5 disciplinārpārkāpumi (2012.gadā – 4, 2011.gadā – 2); disciplinārpārkāpumu īpatsvars 1,04% (2012.gadā – 1,3%, 2011.gadā – 0,8%);
- PMLP – 3 disciplinārpārkāpumi (2012.gadā – 4, 2011.gadā – 5); disciplinārpārkāpumu īpatsvars 0,47% (2012.gadā – 0,72%, 2011.gadā – 0,91%);
- IeM IC – 3 disciplinārpārkāpumi (2012.gadā – 1, 2011.gadā – 0).

7.diagramma

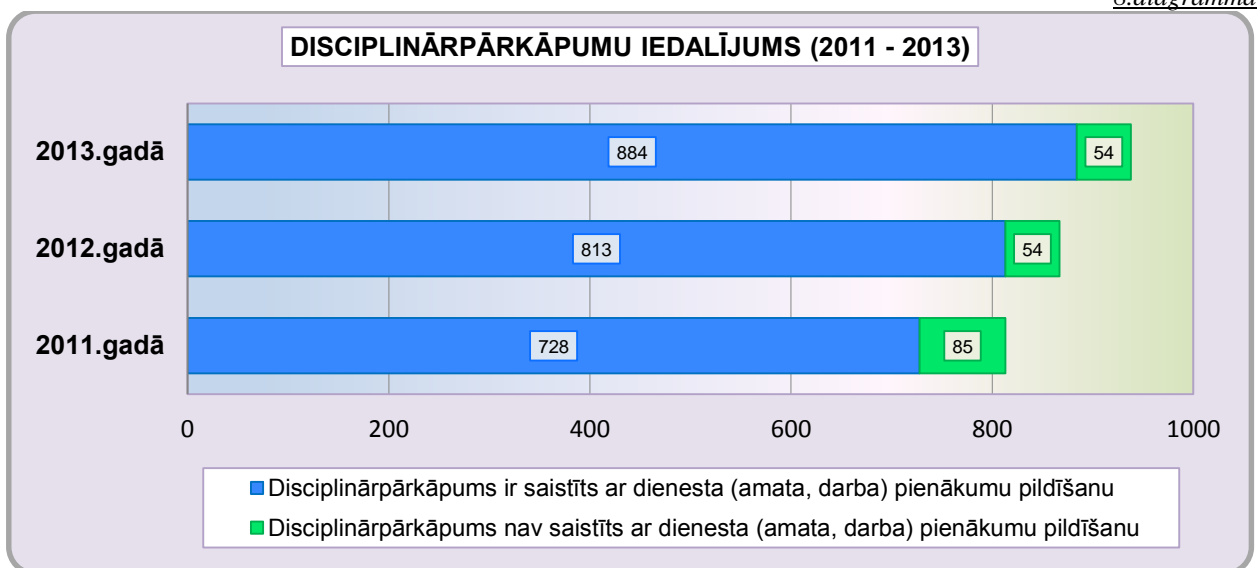
Neviens disciplinārpārkāpums 2013.gadā nav konstatēts IeM VSC (2012.gadā – 4), bet no IeM darbinieku puses izdarīti disciplinārpārkāpumi nav konstatēti pēdējo trīs gadu laikā.

2.2. DISCIPLINĀRPĀRKĀPUMU RAKSTUROJUMS

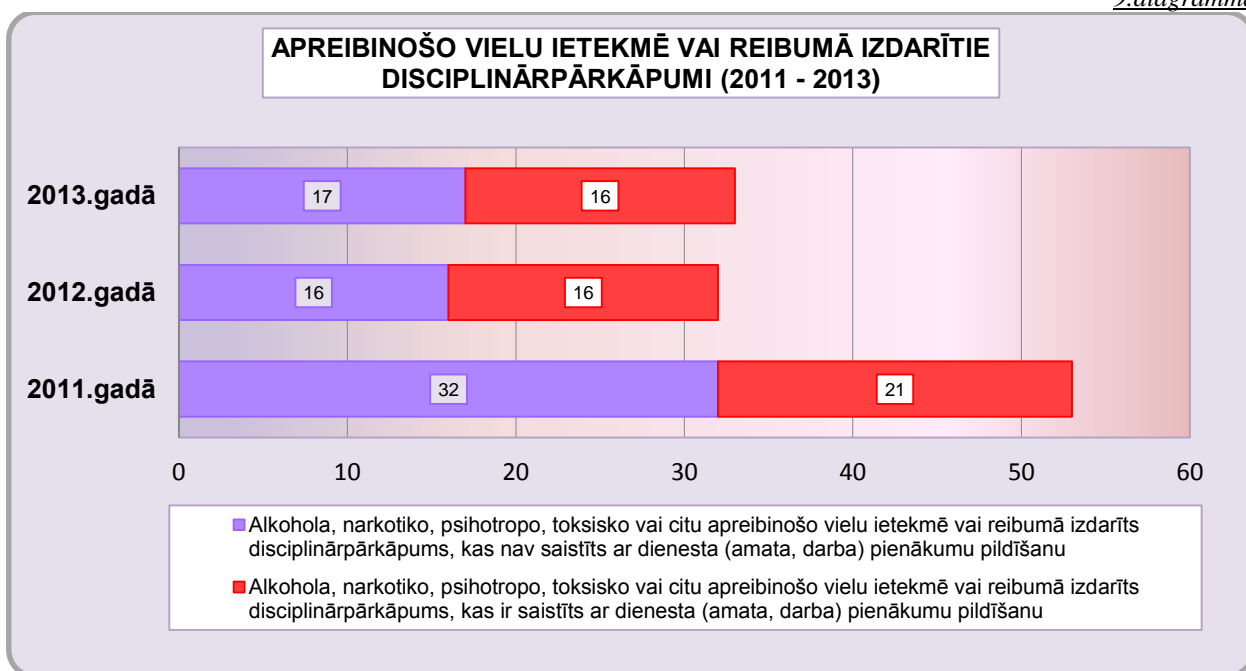
Saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē IeM un IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku disciplināratbildību, disciplinārpārkāpumi iedalāmi divās pamatgrupās, proti, disciplinārpārkāpumos, kuri ir saistīti ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu (attiecas uz visiem IeM un IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem), un disciplinārpārkāpumos, kuri nav saistīti ar dienesta (amata) pienākumu pildīšanu (attiecas uz IeM un IeM padotībā esošo iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm un civildienesta ierēdņiem).

Ievērojami lielākā daļa – 94,24% (884 disciplinārpārkāpumi), no 2013.gadā konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem, tāpat kā iepriekšējos gados (2012.gadā – 93,77%, 2011.gadā – 89,5%), izdarīti saistībā ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu (skatīt 8.diagrammu). Šāda rakstura disciplinārpārkāpumu skaits pēdējos gados ir pieaudzis – 2013.gadā par 8,73%. Savukārt disciplinārpārkāpumu, kuri nav saistīti ar dienesta (amata) pienākumu pildīšanu, skaits 2013.gadā bijis tāds pats kā gadu iepriekš (54 disciplinārpārkāpumi), taču no kopējā disciplinārpārkāpumu skaita tas sastādījis vien 5,76% (2012.gadā – 6,23%, 2011.gadā – 10,5%), kas norāda uz šāda rakstura disciplinārpārkāpumu (to pamatā bijusi amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi darbība vai bezdarbība, kuras rezultātā diskreditēta iestāde un mazināta uzticība valsts pārvaldei) skaita pakāpenisku samazināšanos.

8.diagramma

No 2013.gadā konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem 33 disciplinārpārkāpumi izdarīti alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā (turpmāk – apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā), kas sastāda 3,52% no kopējā disciplinārpārkāpumu skaita (skatīt 9.diagrammu). Gandrīz puse no šiem disciplinārpārkāpumiem (16 disciplinārpārkāpumi) izdarīti saistībā ar dienesta pienākumu pildīšanu (VP – 7, VRS – 7, VUGD – 2), bet otra puse (17 disciplinārpārkāpumi) – nepildot dienesta pienākumus (VP – 6, VUGD – 6, VRS – 5).

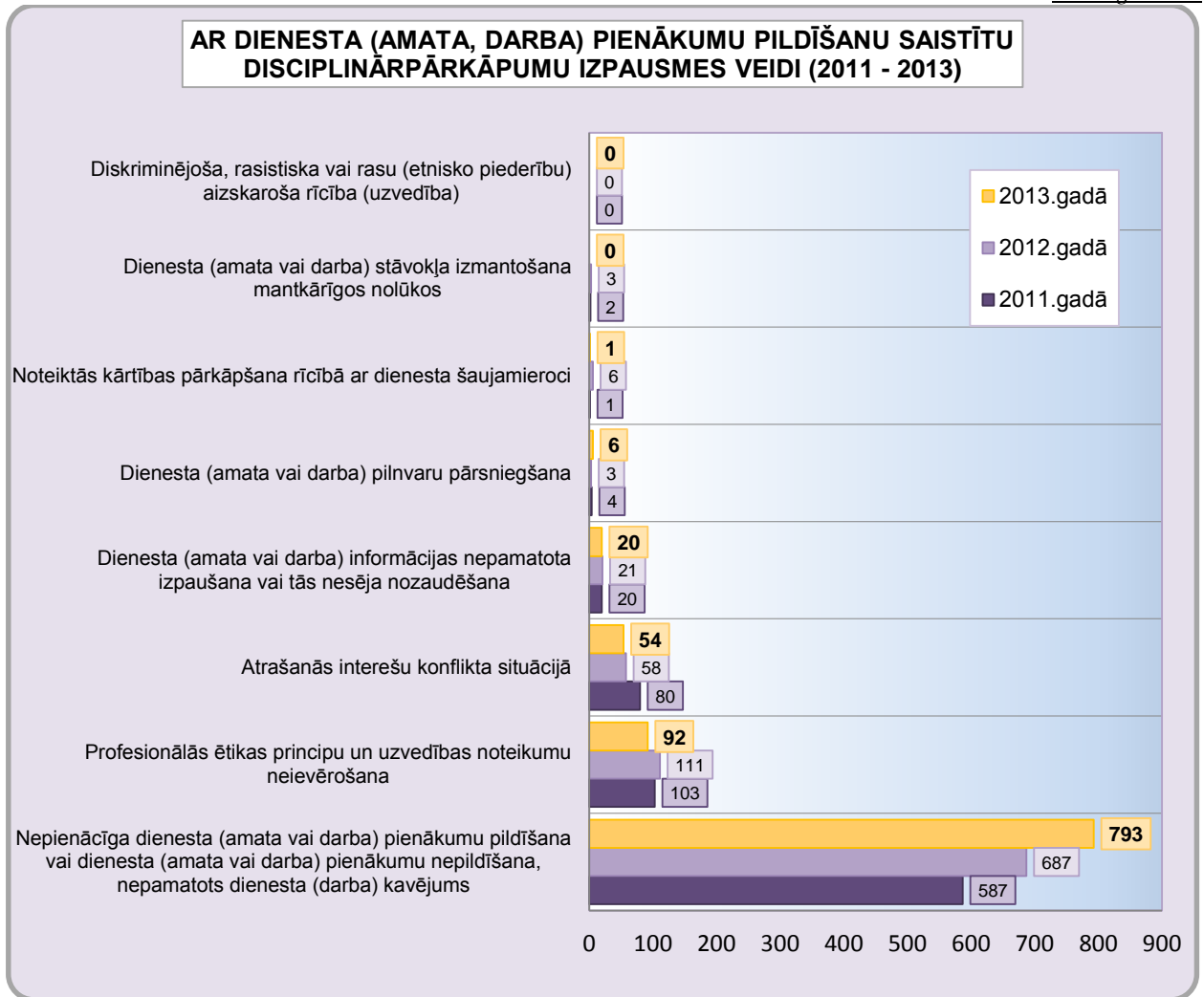

Salīdzinājumā ar 2012. un 2011.gadu, kad apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā izdarīto disciplinārpārkāpumu skaits no kopējā disciplinārpārkāpumu skaita sastādīja attiecīgi 3,69% un 6,52%, 2013.gadā stāvoklis šajā jomā nedaudz uzlabojies, jo, neskatoties uz šāda rakstura disciplinārpārkāpumu skaita palielināšanos par vienu vienību, procentuāli no kopējā disciplinārpārkāpumu skaita šādu disciplinārpārkāpumu īpatsvars samazinājies.

2.3. AR DIENESTA (AMATA, DARBA) PIENĀKUMU PILDĪŠANU SAISTĪTU DISCIPLINĀRPĀRKĀPUMU IZPAUSMES VEIDI

Ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu saistītie disciplinārpārkāpumi saskaņā ar IeM 2009.gada 22.oktobra noteikumu Nr.69 „Disciplinārās prakses datu uzskaites, apkopošanas un nosūtīšanas kārtība” 3.pielikumu (Disciplinārās prakses pārskats par konstatētajiem darbinieku disciplinārpārkāpumiem) pēc to izpausmes veidiem iedalīti vairākās grupās, pie kurām saskaņā ar katra disciplinārpārkāpuma individuālo izpausmi (vienu vai vairākām), pieskaitīti konkrēti pārskata periodā fiksētie disciplinārpārkāpumi (skatīt 10.diagrammu).

2013.gadā, tāpat kā divos iepriekšējos gados, visraksturīgākā ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu saistīto disciplinārpārkāpumu izpausme bijusi *nepienācīga dienesta (amata vai darba) pienākumu pildīšana vai dienesta (amata vai darba) pienākumu nepildīšana vai nepamatots dienesta (darba) kavējums* – 793 disciplinārpārkāpumi (VP – 535, VRS – 154, VUGD – 88, DP – 5, NVA – 5, PMLP – 3, IeM IC – 3), kas ir par 15,43% vairāk nekā 2012.gadā un par 35,09% vairāk nekā 2011.gadā.

2013.gadā ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu saistītie disciplinārpārkāpumi bijuši raksturīgi arī ar šādām izpausmēm:

- *profesionālās ētikas principu un uzvedības noteikumu neievērošana* – 92 disciplinārpārkāpumi (VP – 85, VUGD – 5, VRS – 2), kas ir par 17,12% mazāk kā 2012.gadā, kad šāda rakstura disciplinārpārkāpumu skaits attiecībā pret 2011.gadu par 7,77% bija pieaudzis;
- *atrašanās interešu konflikta situācijā* – 54 disciplinārpārkāpumi (VP – 49, VRS – 3, VUGD – 2), kuri visi izpaudušies kā *amatu savienošanas ierobežojumu neievērošana*, kas ir par 7,41% mazāk kā 2012.gadā un par 32,5% mazāk kā 2011.gadā;
- *dienesta (amata vai darba) informācijas nepamatota izpaušana vai tās nesēja nozaudēšana* – 20 disciplinārpārkāpumi (VUGD – 13, VP – 6, VRS – 1), kas ir gandrīz tikpat, cik 2012.gadā (21 disciplinārpārkāpums), un tikpat, cik 2011.gadā;
- *dienesta (amata vai darba) pilnvaru pārsniegšana* – 6 disciplinārpārkāpumi (visi VP), kuri visi izpaudušies ar *vardarbību pret personu*, kas ir par pusi vairāk nekā 2012.gadā (3 disciplinārpārkāpumi, no kuriem 1 izpaudies ar

- vardarbību pret personu) un par trešdaļu vairāk nekā 2011.gadā (4 disciplinārpārkāpumi, no kuriem 2 izpaudušies ar vardarbību pret personu);
- *noteiktās kārtības pārkāpšana rīcībā ar dienesta šaujamieroci* – 1 disciplinārpārkāpums (VP), kas ir ievērojami mazāk kā 2012.gadā (6 disciplinārpārkāpumi) un tikpat, cik 2011.gadā.

Savukārt disciplinārpārkāpumi, kas izpaudušies ar *dienesta (amata vai darba) stāvokļa izmantošanu mantkārīgos nolūkos*, 2013.gadā nav konstatēti (2012.gadā – 3, 2011.gadā – 2), bet disciplinārpārkāpumi, kas izpaudušies ar *diskriminējoša, rasistiska vai rasu (etnisko piederību) aizskarošu rīcību (uzvedību)*, nav konstatēti pēdējo trīs gadu laikā.

3. IEKŠLIETU MINISTRIJAS UN TĀS PADOTĪBĀ ESOŠO IESTĀŽU RĪCĪBA SAISTĪBĀ AR KONSTATĒTAJIEM DISCIPLINĀRPĀRKĀPUMIEM

3.1. AIZRĀDĪJUMA IZTEIKŠANA, NEIEROSINOT DISCIPLINĀRLIETU

Saistībā ar 2013.gadā konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem 42,54% gadījumu vainīgajām IeM padotībā esošo iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm nav piemērots disciplinārsods, bet gan saskaņā ar Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplinārbildības likuma 13.¹ panta pirmajā daļā noteikto *izteikts aizrādījums, neierosinot disciplinārlietu*, jo šajos gadījumos izdarītie disciplinārpārkāpumi bijuši mazsvarīgi vai nav radījuši nelabvēlīgas sekas.

Aizrādījums, neierosinot disciplinārlietu izteikts šādu IeM padotībā esošo iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm:

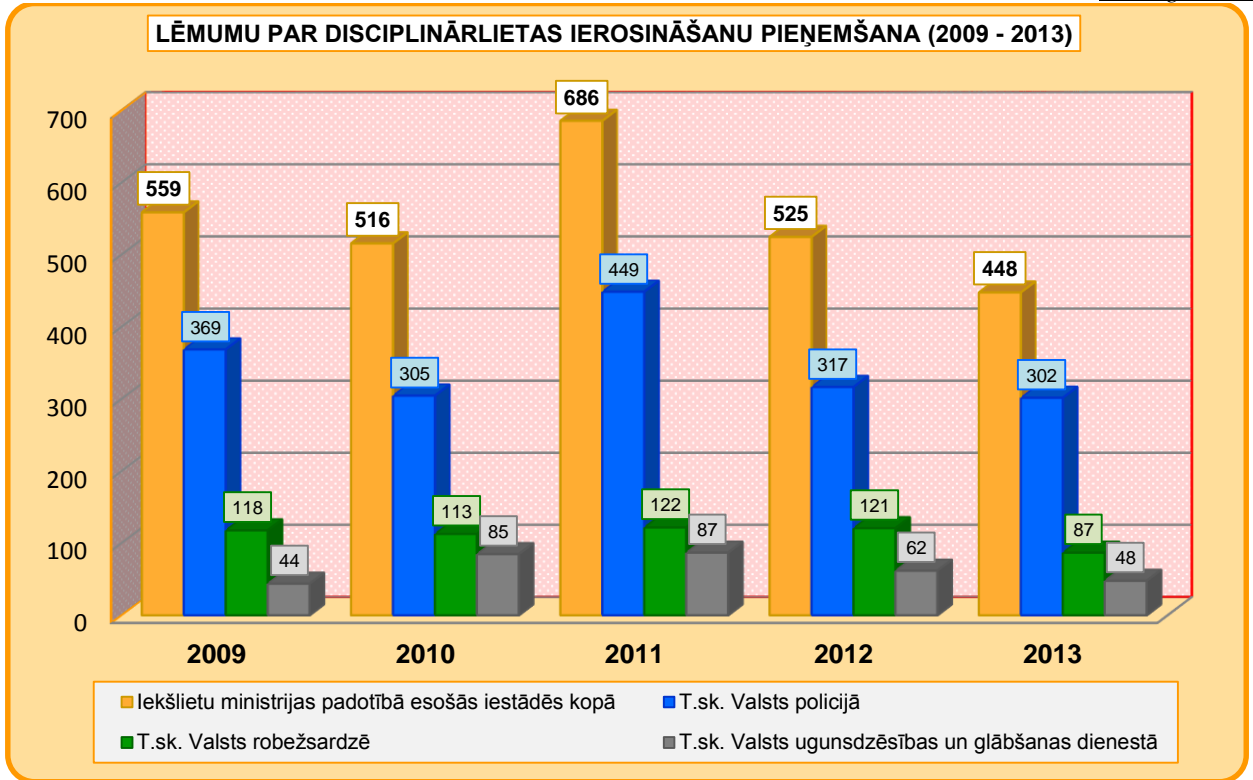
- VP – 326 gadījumos (50,94% gadījumu no kopējā VP darbinieku disciplinārpārkāpumu skaita);
- VRS – 44 gadījumos (26,35% gadījumu no kopējā VRS darbinieku disciplinārpārkāpumu skaita);
- VUGD – 26 gadījumos (22,81% gadījumu no kopējā VUGD darbinieku disciplinārpārkāpumu skaita);
- DP – 2 gadījumos (33,33 % gadījumu no kopējā DP darbinieku disciplinārpārkāpumu skaita);
- IeM IC – 1 gadījumā (33,33 % gadījumu no kopējā IeM IC darbinieku disciplinārpārkāpumu skaita).

3.2. DISCIPLINĀRLIETU IEROSINĀŠANA

Lai konstatētu vai ir izdarīts disciplinārpārkāpums, IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs 2013.gadā kopumā pieņemti 448 lēmumi par disciplinārlietas ierosināšanu. Šis skaits ir vizzemākais pēdējo piecu gadu laikā (skatīt 11.diagrammu). Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (2012.gadā – 525 lēmumi) šis skaits ir samazinājies par 14,67%, bet vēl ar gadu iepriekš (2011.gadā – 686 lēmumi) – par 34,69%. Lielākajās IeM padotībā esošajās iestādēs 2013.gadā pieņemto lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu skaits ir šāds:

- VP – 302 lēmumi, kas ir par 4,73% mazāk kā 2012.gadā (317 lēmumi) un par 32,74% mazāk kā 2011.gadā (449 lēmumi);
- VRS – 87 lēmumi, kas ir par 28,1% mazāk kā 2012.gadā (121 lēmums) un par 28,69% mazāk kā 2011.gadā (122 lēmumi);
- VUGD – 48 lēmumi, kas ir par 22,58% mazāk kā 2012.gadā (62 lēmumi) un par 44,83% mazāk kā 2011.gadā (87 lēmumi).

Turklāt, 4 lēmumi par disciplinārlietas ierosināšanu 2013.gadā pieņemti DP (2012.gadā – 4, 2011.gadā – 16), 3 lēmumi – NVA (2012.gadā – 8, 2011.gadā – 1), 3 lēmumi – PMLP (2012.gadā – 5, 2011.gadā – 4), un 1 lēmums IeM (2012.gadā – 8, 2011.gadā – 3). Savukārt neviens lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu 2013.gadā nav pieņemts IeM VSC (2012.gadā – 0, 2011.gadā – 3) un IeM IC (2012.gadā – 0, 2011.gadā – 1).

No visiem 2013.gadā pieņemtajiem lēmumiem par disciplinārlietas ierosināšanu 30,8% gadījumu (138 lēmumi) tie pieņemti iesnieguma vai sūdzības izskatīšanas rezultātā (2012.gadā – 24,38% jeb 128 lēmumi, 2011.gadā – 33,67% jeb 231 lēmums).

3.3. DISCIPLINĀRLIETU IZBEIGŠANA

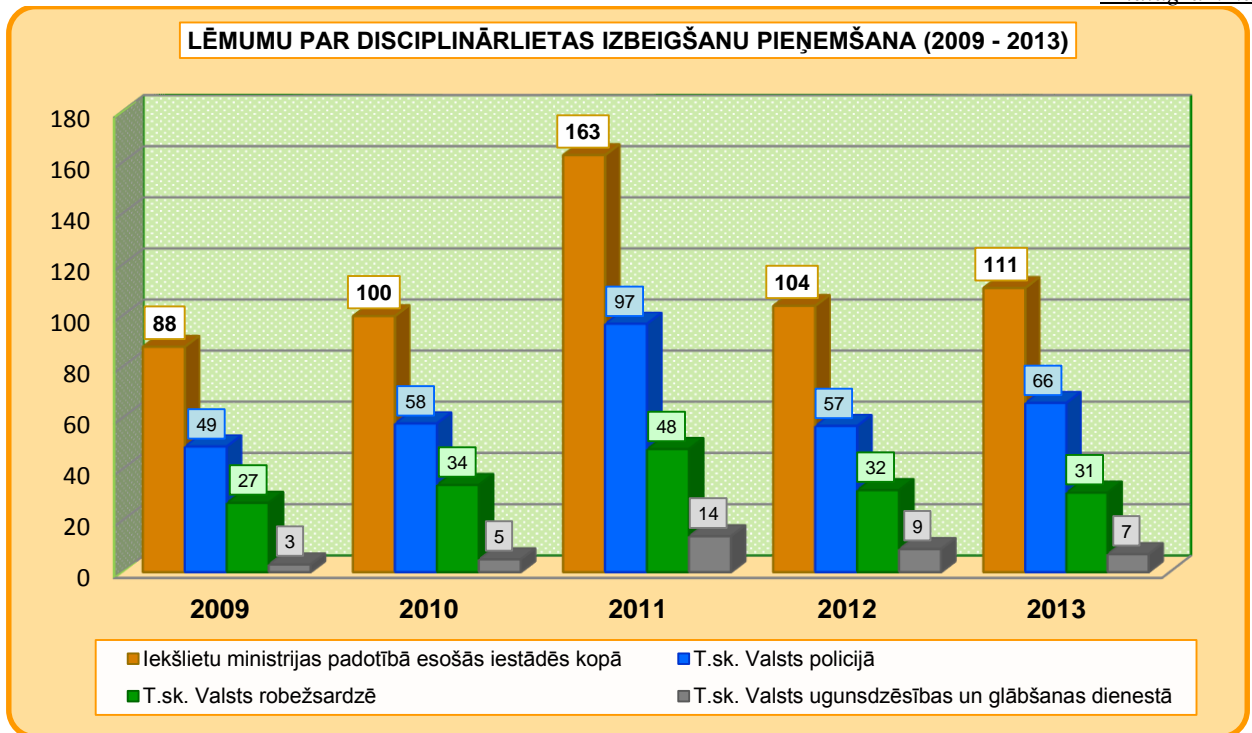
Izskatot (izmeklējot) ierosinātās disciplinārlietas, IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs 2013.gadā kopumā pieņemti 111 lēmumi par disciplinārlietas izbeigšanu (skatīt 12.diagrammu), kas ir par 6,73% vairāk nekā 2012.gadā (104 lēmumi), bet par 31,9% mazāk kā 2011.gadā (163 lēmumi).

Lielākajās IeM padotībā esošajās iestādēs 2013.gadā pieņemto lēmumu par disciplinārlietas izbeigšanu skaits ir šāds:

- VP – 66 lēmumi, kas ir par 15,79% vairāk nekā 2012.gadā (57 lēmumi), bet par 31,96% mazāk kā 2011.gadā (97 lēmumi);
- VRS – 31 lēmums, kas ir par 3,13% mazāk kā 2012.gadā (32 lēmumi) un par 35,42% mazāk kā 2011.gadā (48 lēmumi);

- VUGD – 7 lēmumi, kas ir par 22,22% mazāk kā 2012.gadā (9 lēmumi) un par 50% mazāk kā 2011.gadā (14 lēmumi).

12.diagramma

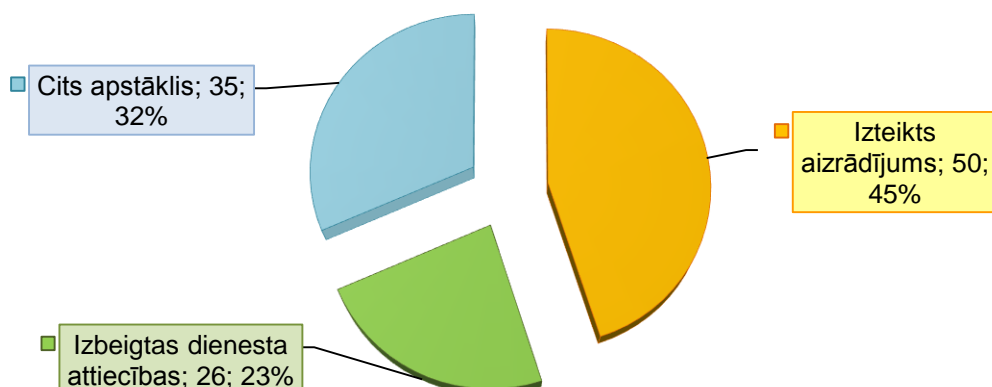
Lēmumi par disciplinārlietas izbeigšanu 2013.gadā arī pieņemti:

- NVA – 5 lēmumi (2012.gadā – 2, 2011.gadā – 0);
- DP – 1 lēmums (2012.gadā – 0, 2011.gadā – 1);
- IeM – 1 lēmums (2012.gadā – 2, 2011.gadā – 2).

2013.gadā 45% gadījumu (50 disciplinārlietas) disciplinārlietas izbeigtas, izsakot aizrādījumu (skatīt 13.diagrammu), proti, gadījumos, kad konstatēts, ka izdarītais disciplinārpārkāpums bijis mazsvarīgs vai nav radījis nelabvēlīgas sekas. Savukārt 23% gadījumu (26 disciplinārlietas) disciplinārlietu izbeigšanas pamatā bijusi dienesta attiecību izbeigšana ar amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi, bet 32% gadījumu – cits apstāklis (pārsvarā gadījumu amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi rīcībā nav ticis konstatēts disciplinārpārkāpuma sastāvs).

13.diagramma

DISCIPLINĀRLIETU IZBEIGŠANAS PAMATS (2013)

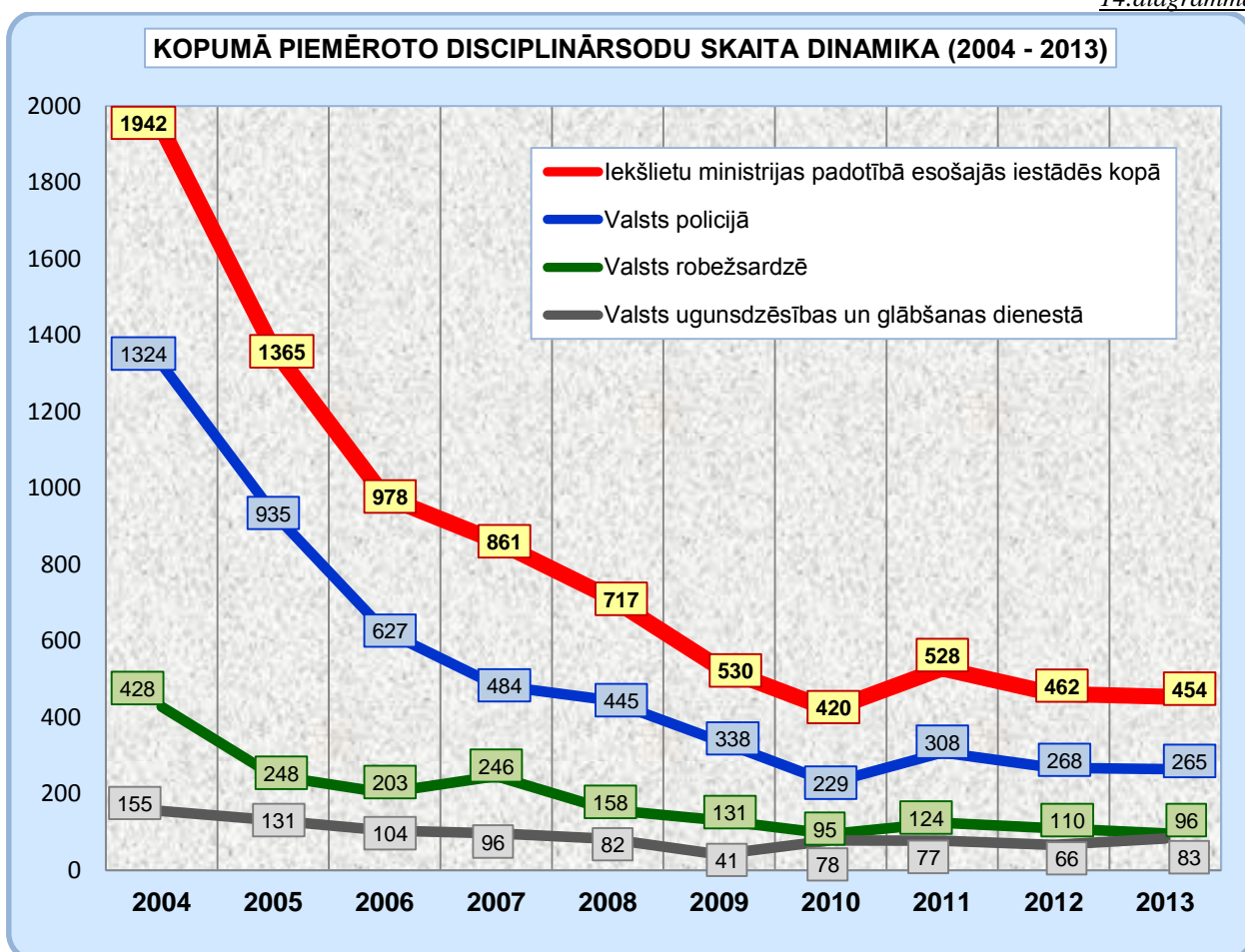

Attiecinot datus par gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārlietas izbeigšanu skaitu pret gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu skaitu, redzams, ka izbeigto disciplinārlietu skaits sastāda ceturto daļu (24,78%) no 2013.gadā ierosinātajām disciplinārlietām (2012.gadā – 19,81%; 2011.gadā – 23,76%).

3.4. DISCIPLINĀRSODU PIEMĒROŠANA UN TO VEIDI

Par disciplinārpārkāpumu izdarīšanu IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem 2013.gadā kopumā piemēroti 454 disciplinārsodi, kas ir par 1,76% mazāk kā 2012.gadā, kad tika piemēroti 462 disciplinārsodi. Pēdējos divos gados kopējais piemēroto disciplinārsodu skaits bijis gandrīz nemainīgs, kas norāda uz šī skaita stabilizēšanos, jo vairs nav turpinājusi progresēt tā samazināšanās tendence, kas iepriekš ik gadu (līdz pat 2010.gadam) bija diezgan ievērojama (skatīt 14.diagrammu).

14.diagramma

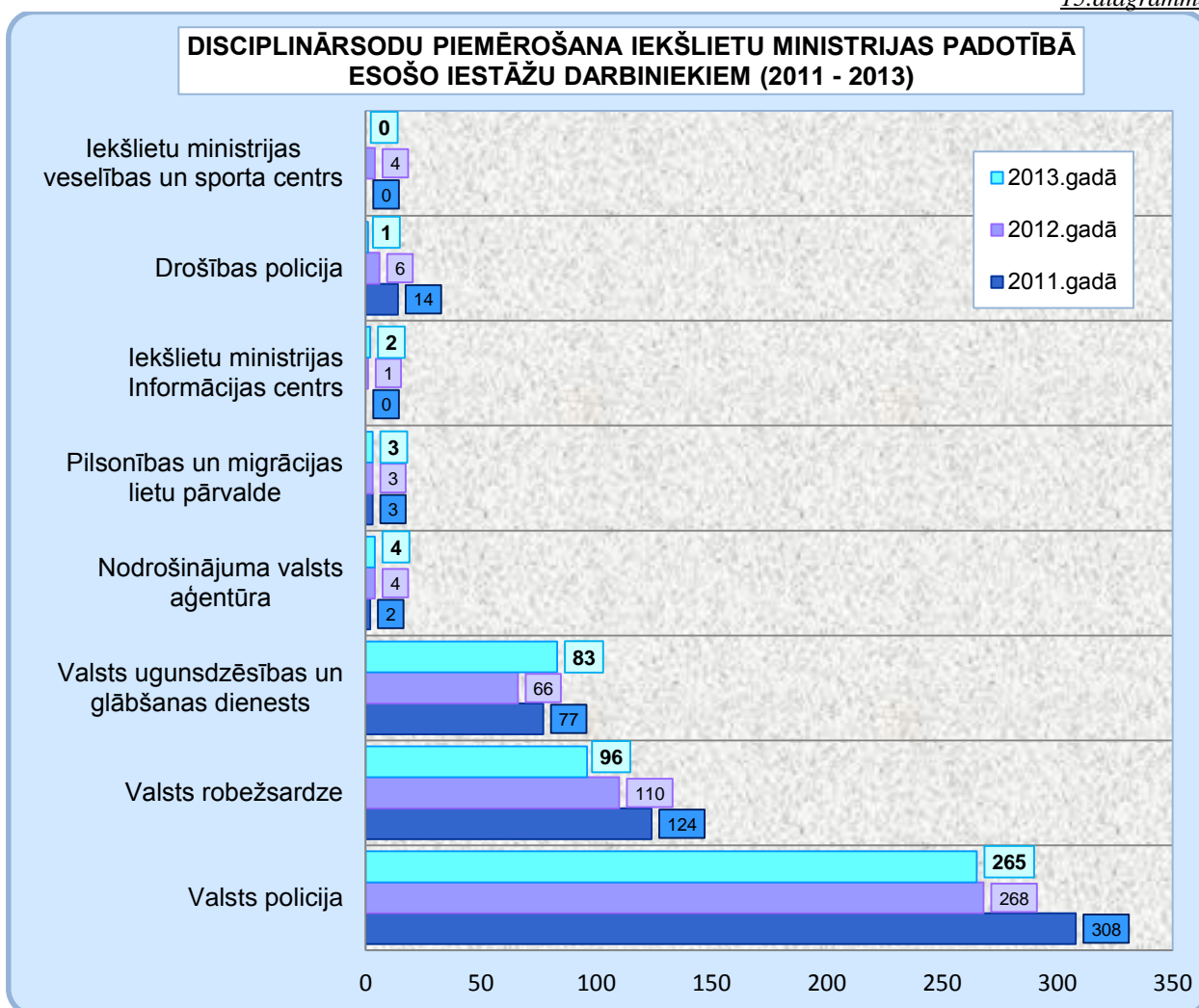

Aplūkojot konkrētu IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem 2013.gadā piemēroto disciplinārsodu skaitu salīdzinājumā ar divu iepriekšējo gadu rādītājiem, redzams (skatīt 15.diagrammu), ka:

- VP darbiniekiem piemēroti 265 disciplinārsodi (par 1,12% mazāk kā 2012.gadā; par 13,96% mazāk kā 2011.gadā);

- VRS darbiniekiem piemēroti 96 disciplinārsodi (par 12,73% mazāk kā 2012.gadā; par 22,58% mazāk kā 2011.gadā);
- VUGD darbiniekiem piemēroti 83 disciplinārsodi (par 25,76% vairāk nekā 2012.gadā; par 7,79% vairāk nekā 2011.gadā);

15.diagramma

- NVA darbiniekiem piemēroti 4 disciplinārsodi (2012.gadā – 4, 2011.gadā – 2);
- PMLP darbiniekiem piemēroti 3 disciplinārsodi (2012. un 2011.gadā – tikpat);
- IeM IC darbiniekiem piemēroti 2 disciplinārsodi (2012.gadā – 1, 2011.gadā – 0);
- DP darbiniekiem piemērots 1 disciplinārsods (2012.gadā – 6, 2011.gadā – 14);
- IeM VSC darbiniekiem disciplinārsodi nav piemēroti (2012.gadā – 4, 2011.gadā – 0);
- IeM darbiniekiem pēdējo trīs gadu laikā disciplinārsodi nav piemēroti.

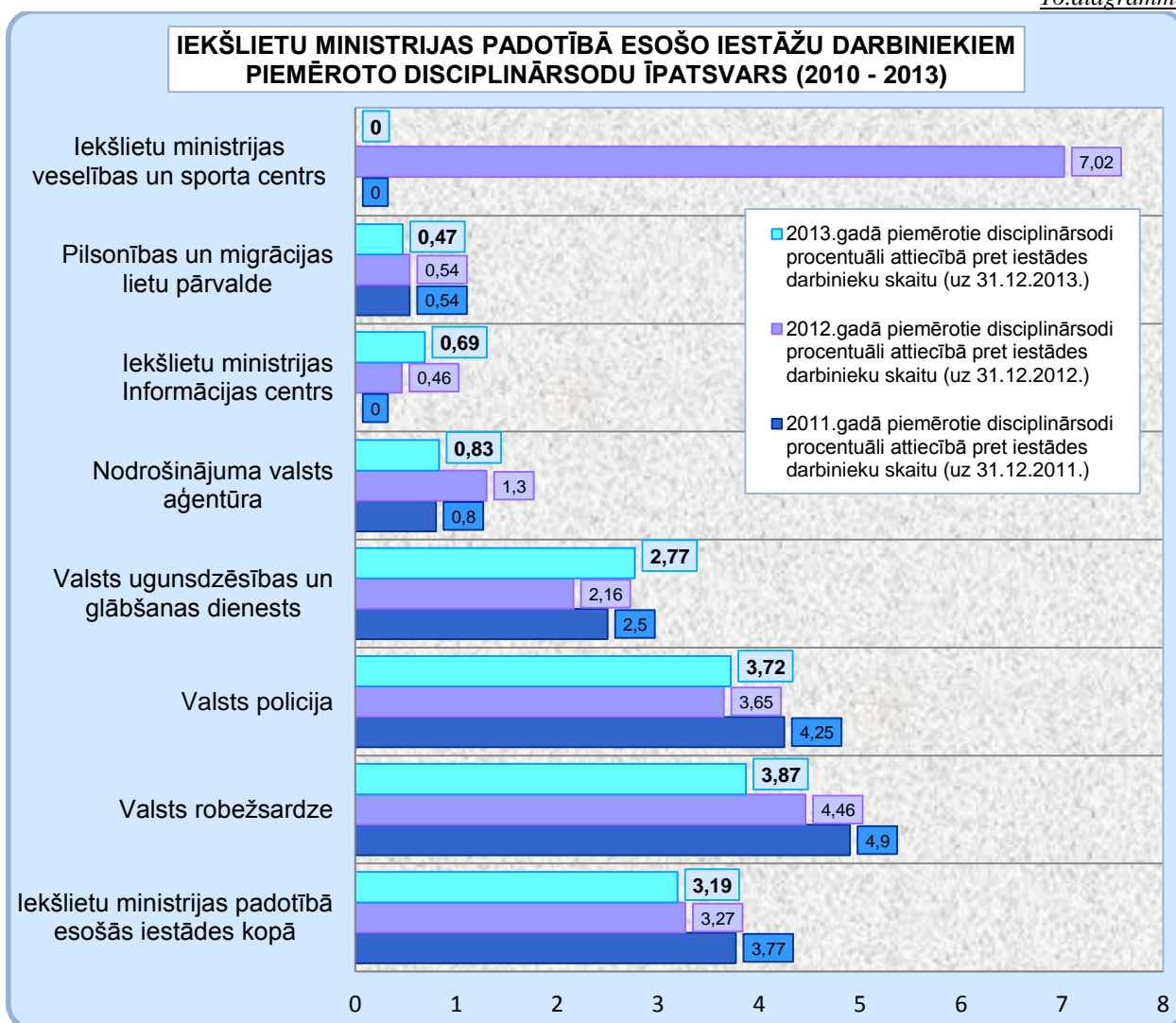
Disciplinārsodi 2013.gadā 438 gadījumos piemēroti saskaņā ar Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likumu amatpersonām ar

speciālo dienesta pakāpi (192 instruktori un 246 virsnieki), tai skaitā, 10 IeM izglītības iestāžu kadetiem, 12 gadījumos saskaņā ar Darba likumu darbiniekiem, ar kuriem noslēgts darba līgums, un 4 gadījumos saskaņā ar Valsts civildienesta ierēdņu disciplinārtbildības likumu valsts civildienesta ierēdņiem.

Savukārt procentuālās izteiksmes, kas iegūtas, attiecinot katras IeM padotībā esošās iestādes darbiniekiem piemēroto disciplinārsodu skaitu pret šajā iestādē strādājošo darbinieku skaitu, norāda (skatīt 16.diagrammu), ka disciplināri sodīto darbinieku īpatsvars 2013.gadā secīgi bijis šāds:

- VRS – 3,87% (2012.gadā – 4,46%, 2011.gadā – 4,9%);
- VP – 3,72% (2012.gadā – 3,65%, 2011.gadā – 4,25%);
- VUGD – 2,77% (2012.gadā – 2,16%, 2011.gadā – 2,5%);

16.diagramma

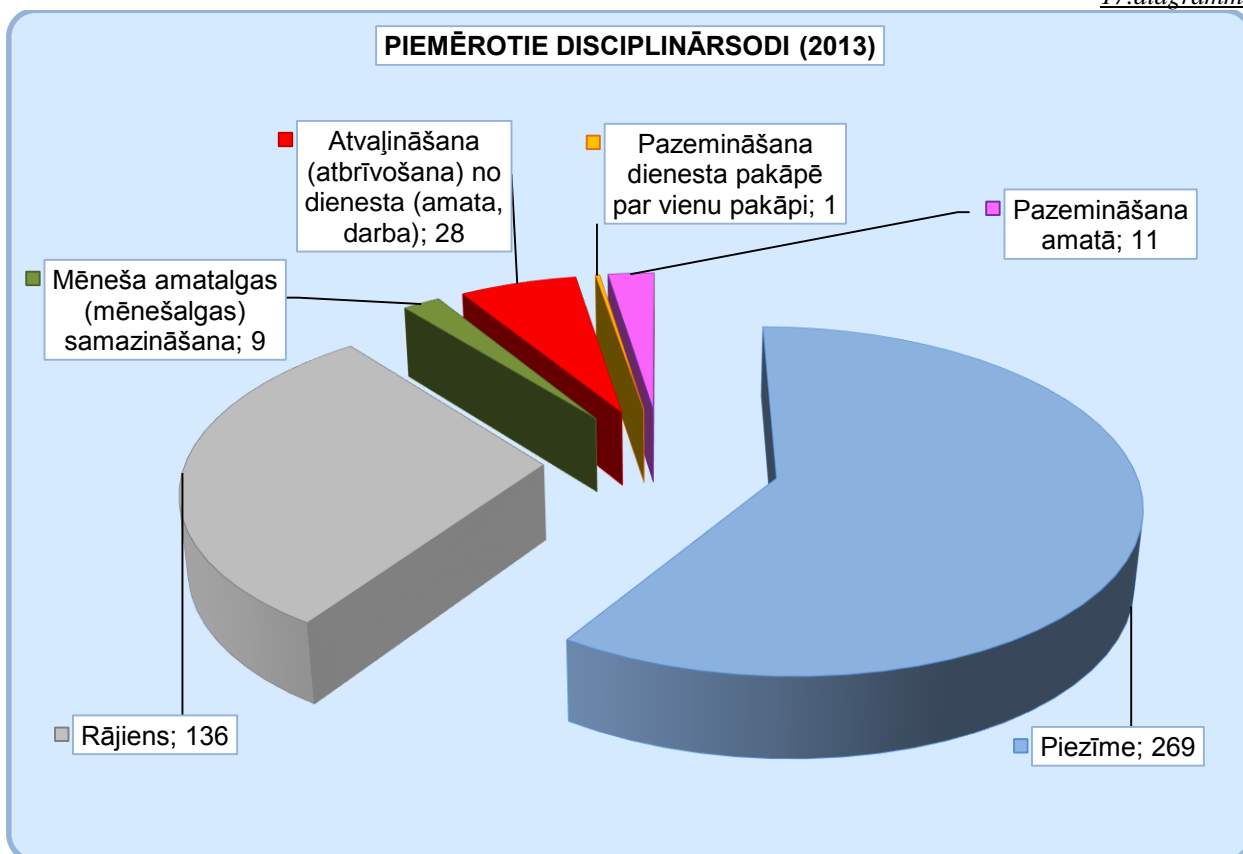

- NVA – 0,83% (2012.gadā – 1,3%, 2011.gadā – 0,8%);
- IeM IC – 0,69% (2012.gadā – 0,46%, 2011.gadā – 0);
- PMLP – 0,69% (2012. un 2011.gadā – 0,54%);
- IeM VSC – 0 (2012.gadā – 7,02%, 2011.gadā – 0).

Kopumā IeM padotībā esošajās iestādēs disciplināri sodīto darbinieku īpatsvars 2013.gadā bijis nedaudz mazāks kā divos iepriekšējos gados – 3,19% (2012.gadā – 3,27%, 2011.gadā – 3,77%).

2013.gadā IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem 269 gadījumos (59,25%) piemērots disciplinārsods *piezīme* (skatīt 17.diagrammu), bet 136 gadījumos (29,96%) – disciplinārsods *rājiens*, kas kopumā sastāda 89,21% no visiem disciplinārsodu piemērošanas gadījumiem.

17.diagramma

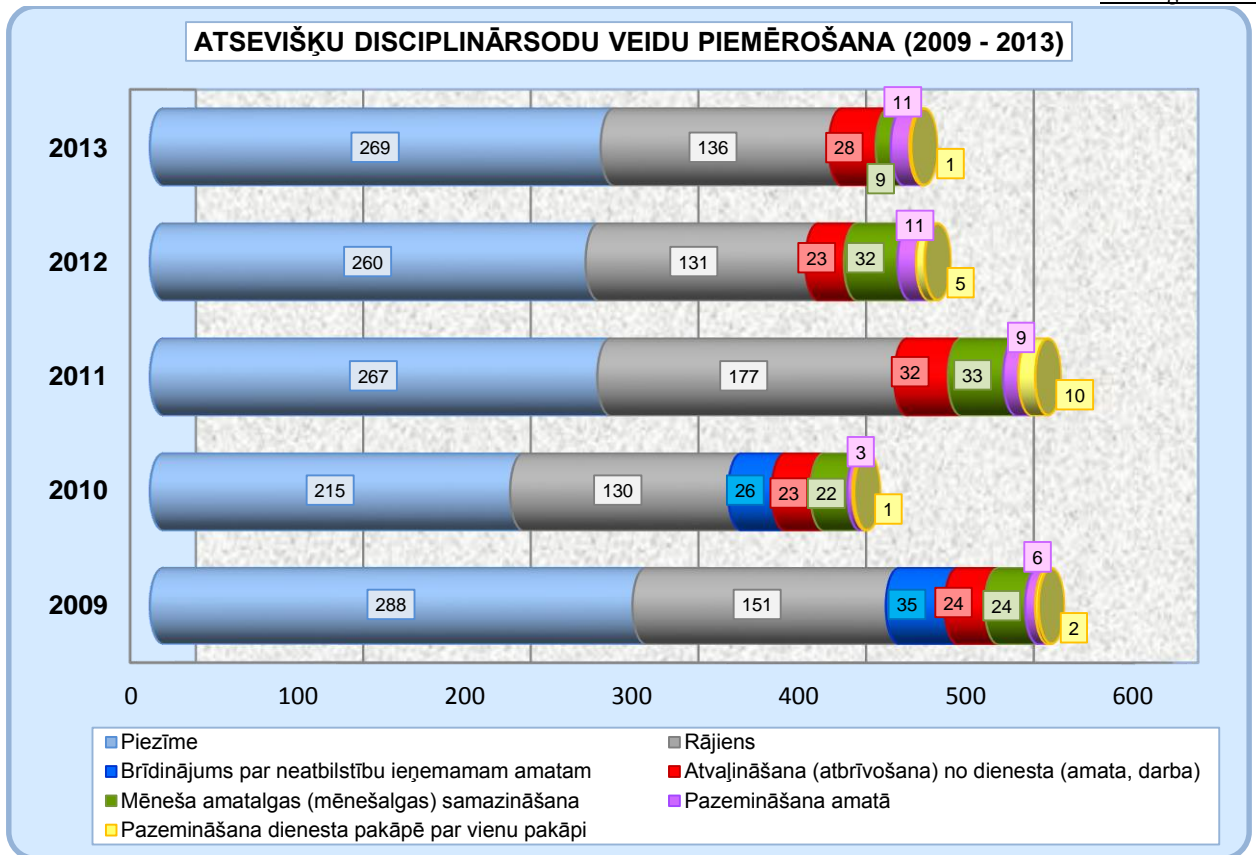

Pārējos gadījumos darbiniekiem piemēroti nelabvēlīgo seku ziņā bargāki disciplinārsodi, no kuriem 28 gadījumos (6,17%) – *atvaļināšana no dienesta*, 11 gadījumos (2,42%) – *pazemināšana amatā*, 9 gadījumos (1,98%) – *mēneša amatalgas samazināšana*, un 1 gadījumā (0,22%) – *pazemināšana dienesta pakāpē par vienu pakāpi*.

Salīdzinot 2013.gadā piemēroto atsevišķu disciplinārsodu veidu skaitu ar iepriekšējo četru gadu datiem, saskatāma tendence (skatīt 18.diagrammu) kopumā pieaugt vieglākā disciplinārsoda *piezīme* īpatsvaram, kas īpaši iezīmējusies pēdējo divu gadu laikā (2009.gadā – 54,34%, 2010.gadā – 51,19%, 2011.gadā – 50,57%, 2012.gadā – 56,28%, 2013.gadā – 59,25%). Disciplinārsoda *rājiens* īpatsvars bijis noturīgāks un pēdējo divu gadu laikā attiecībā pret 2010. – 2011.gada rādītājiem tas ir samazinājies (2009.gadā – 28,49%, 2010.gadā – 30,95%, 2011.gadā – 33,52%, 2012.gadā – 28,35%, 2013.gadā – 29,96%). Tai pašā laikā abu vieglāko disciplinārsodu (*piezīme* un *rājiens*) īpatsvars kopumā attiecībā pret pārējiem

disciplinārsodiem kļuvis arvien ievērojamāks. Ja 2009. un 2010.gadā šie disciplinārsodi kopumā tika piemēroti aptuveni 82% gadījumu, 2011. un 2012.gadā – aptuveni 84% gadījumu, tad 2013.gadā – jau 89,21% gadījumu.

18.diagramma

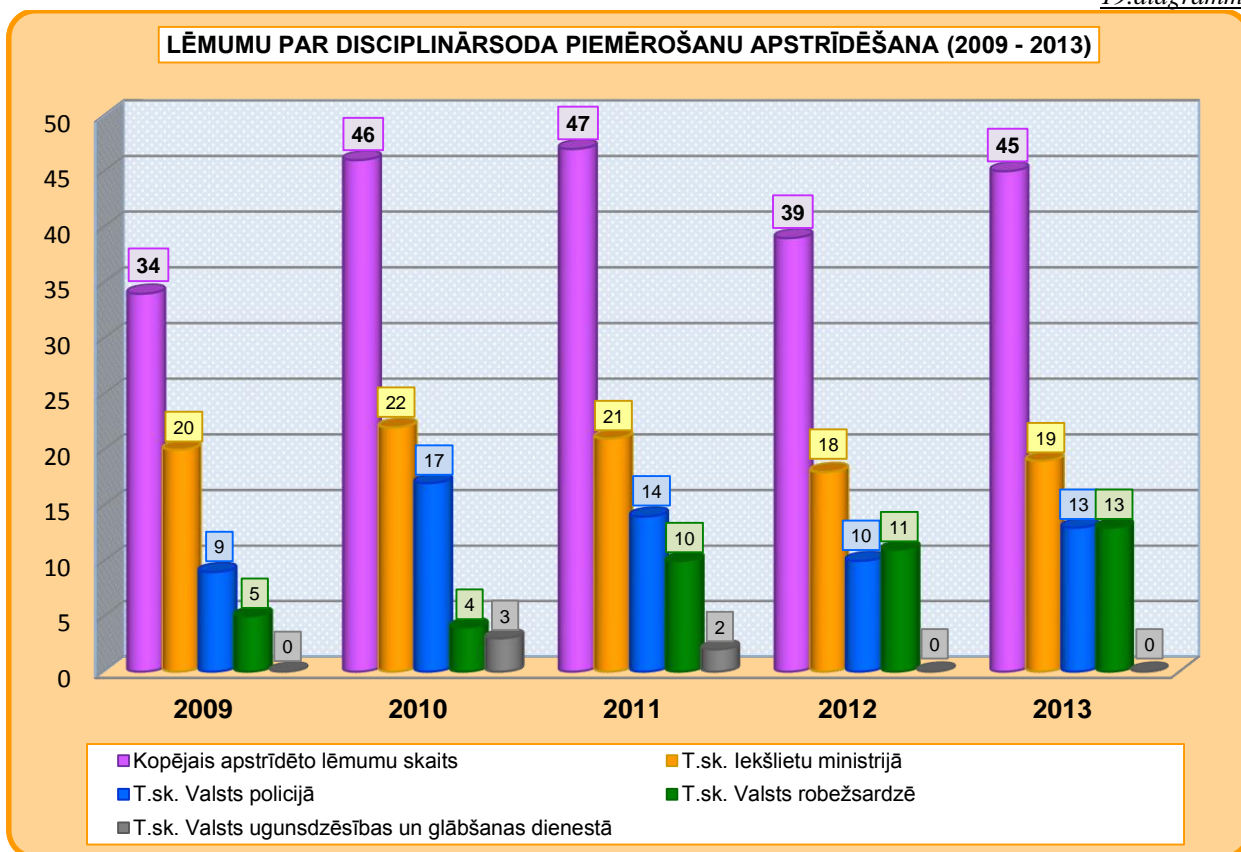
Skatot pārējo (bargāko) disciplinārsodu piemērošanas tendences, redzams, ka 2013.gadā vairāk kā par divām trešdaļām samazinājusies disciplinārsoda *mēneša amatalgas (mēnešalgas) samazināšana* piemērošana (2013.gadā – 9, 2012.gadā – 32, 2011.gadā – 33). Gandrīz nemainīgs piemērošanas gadījumu skaits pēdējos trīs gados bijis disciplinārsodam *pazemināšana amatā* (2013.gadā – 11, 2012.gadā – 11, 2011.gadā – 9), līdz minimālam skaitam pēdējos gados sarukuši disciplinārsoda *pazemināšana dienesta pakāpē par vienu pakāpi* piemērošanas gadījumi (2013.gadā – 1, 2012.gadā – 5, 2011.gadā – 10), bet bargākā disciplinārsoda *atvaļināšana no dienesta* piemērošanas gadījumu skaits pēdējā gada laikā pieaudzis un kopumā pēdējo piecu gadu laikā vērtējams kā diezgan stabils (2013.gadā – 28, 2012.gadā – 23, 2011.gadā – 32, 2010.gadā – 23, 2009.gadā – 24). Savukārt disciplinārsoda *brīdinājums par neatbilstību ieņemamam amatam* piemērošana saskaņā ar 2010.gada 16.septembra grozījumiem Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likumā kopš 2010.gada 19.oktobra ir pārtraukta.

4. IEKŠLIETU MINISTRIJAS UN TĀS PADOTĪBĀ ESOŠO IESTĀŽU LĒMUMU PAR DISCIPLINĀRSODA PIEMĒROŠANU APSTRĪDĒŠANA UN PĀRSŪDZĒŠANA

4.1. APSTRĪDĒŠANA

2013.gadā kopumā augstākā iestādē (IeM vai IeM padotībā esošā iestādē) apstrīdēti 45 IeM padotībā esošā iestādē vai IeM padotībā esošas iestādes teritoriālā struktūrvienībā pieņemti lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu (2012.gadā – 39 lēmumi). No apstrīdētajiem lēmumiem IeM apstrīdēti 19 lēmumi, t.sk. 17 VP lēmumi un 2 VUGD lēmumi (2012.gadā – 18 lēmumi, t.sk. 16 VP lēmumi, 1 VRS lēmums un 1 VUGD lēmums), VP apstrīdēti 13 lēmumi (2012.gadā – 10 lēmumi) un VRS apstrīdēti 13 lēmumi (2012.gadā – 11 lēmumi).

19.diagramma

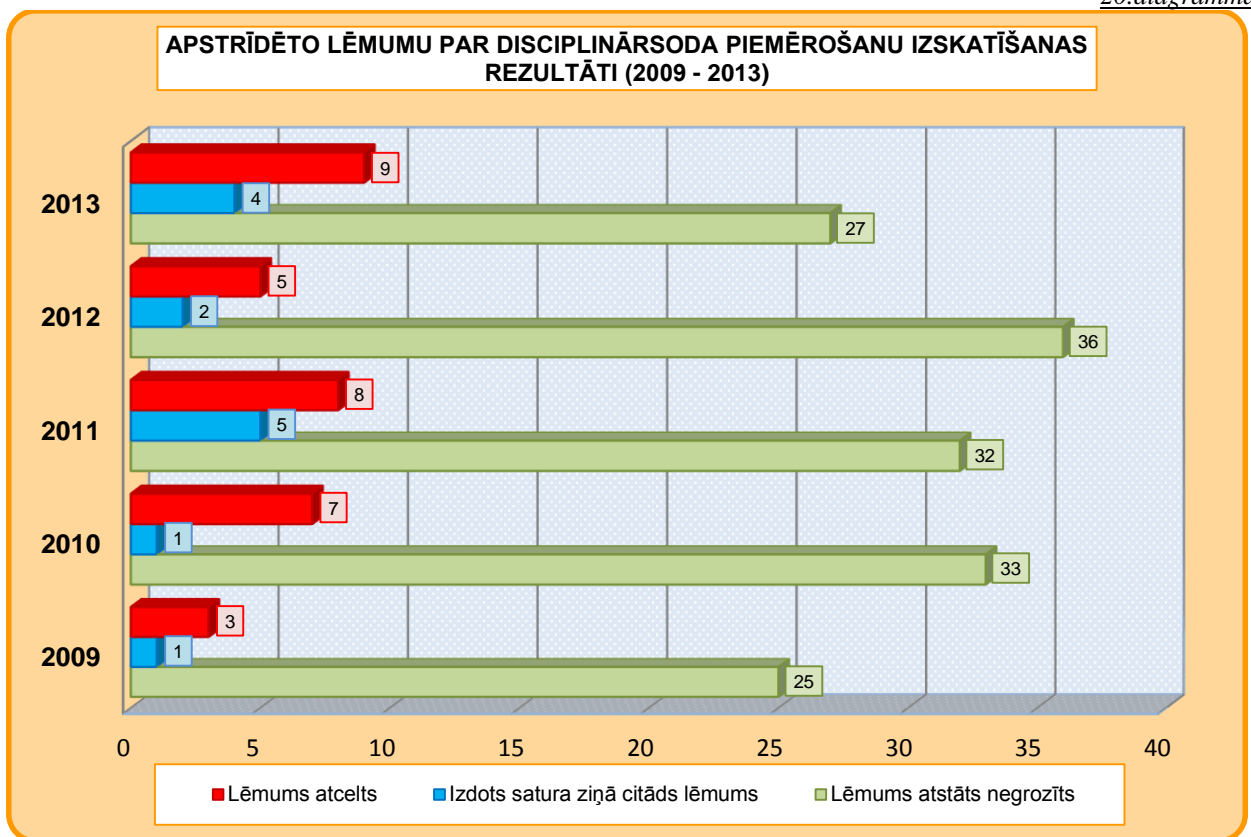

Salīdzinājumā ar 2012. gadu redzams (skatīt 19.diagrammu), ka 2013.gadā kopējais apstrīdēto lēmumu skaits nedaudz – par 15,39%, pieaudzis. Šo kopējo pieaugumu veidojis apstrīdēto lēmumu skaita pieaugums atsevišķās iestādēs: VP – par 30%, VRS – par 18,18%, IeM – par 5,56%, taču, salīdzinot 2013.gada datus ar 2010.gada un 2011.gada datiem, redzams, ka pēdējo gadu laikā apstrīdēšanas gadījumu skaits – gan kopējais, gan arī IeM un atsevišķās IeM padotībā esošajās iestādēs, bijis bez krasām izmaiņām, līdz ar to diezgan stabils.

2013.gadā, izskatot apstrīdētos lēmumus, tai skaitā 2 lēmumus, kuri apstrīdēti 2012.gadā, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81.pantā noteikto augstākā iestādē 27 gadījumos (VRS – 11, IeM – 9, VP – 7) pieņemts lēmums *atstāt lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu negrozītu*, 9 gadījumos (VP – 5, IeM – 3, VRS – 1) pieņemts lēmums *atcelt lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu*, bet 4 gadījumos (VP – 3, VRS – 1) pieņemts lēmums *izdot satura ziņā citādu lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu*. Salīdzinot šos datus ar iepriekšējo gadu datiem, redzams (skatīt 20.diagrammu), ka 2013.gadā pieaudzis gan atcelto lēmumu, gan arī satura ziņā citādu izdoto lēmumu skaits, turklāt atcelto lēmumu skaits bijis augstākais pēdējo piecu gadu laikā.

20.diagramma

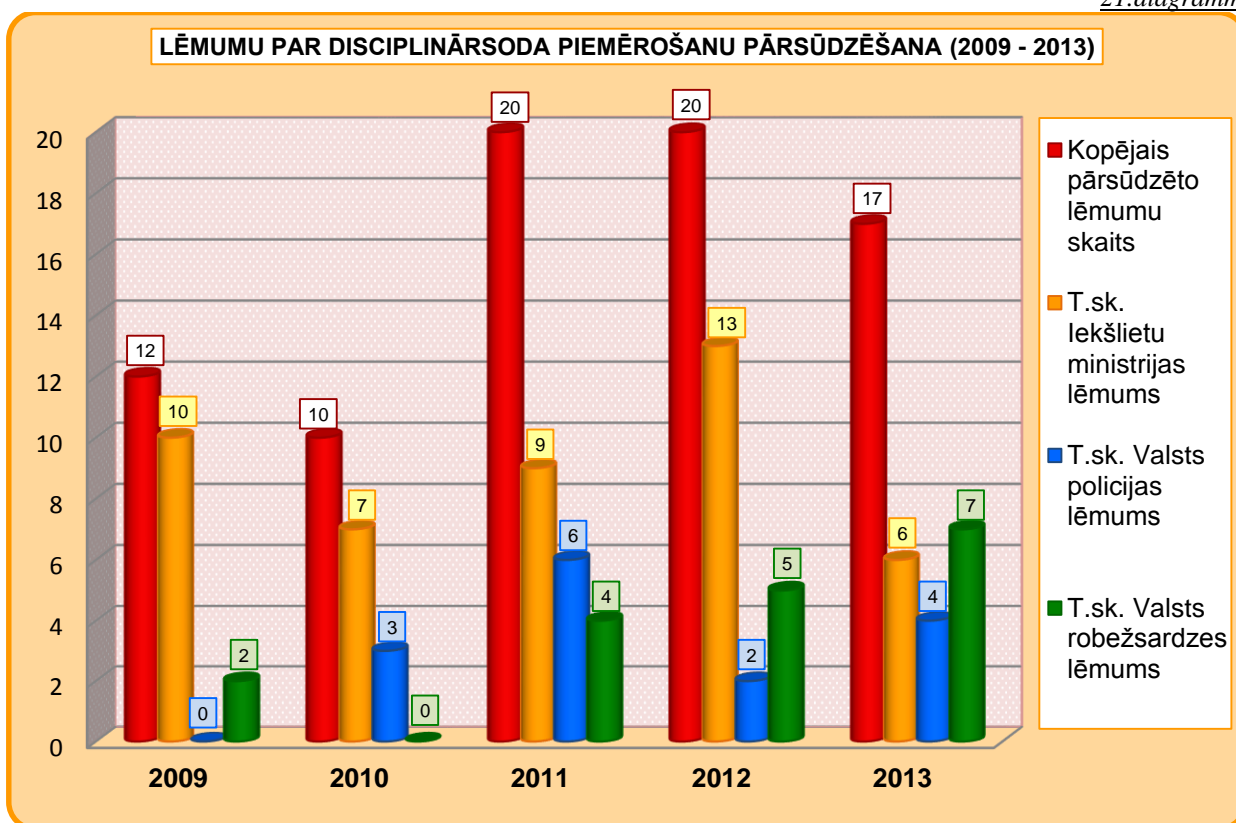

Attiecinot 2013.gadā apstrīdēto lēmumu skaitu pret gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu skaitu, redzams, ka 2013.gadā lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu apstrīdēti nosacīti 9,78% gadījumu (2012.gadā – 8,39%, 2011.gadā – 8,88%, 2010.gadā – 10,8%). Savukārt attiecinot 2013.gadā apstrīdēšanas rezultātā atcelto lēmumu skaitu pret gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu skaitu, redzams, ka 2013.gadā lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu atcelti nosacīti 1,96% gadījumu (2012.gadā – 1,07%, 2011.gadā – 1,51%, 2010.gadā – 1,64%).

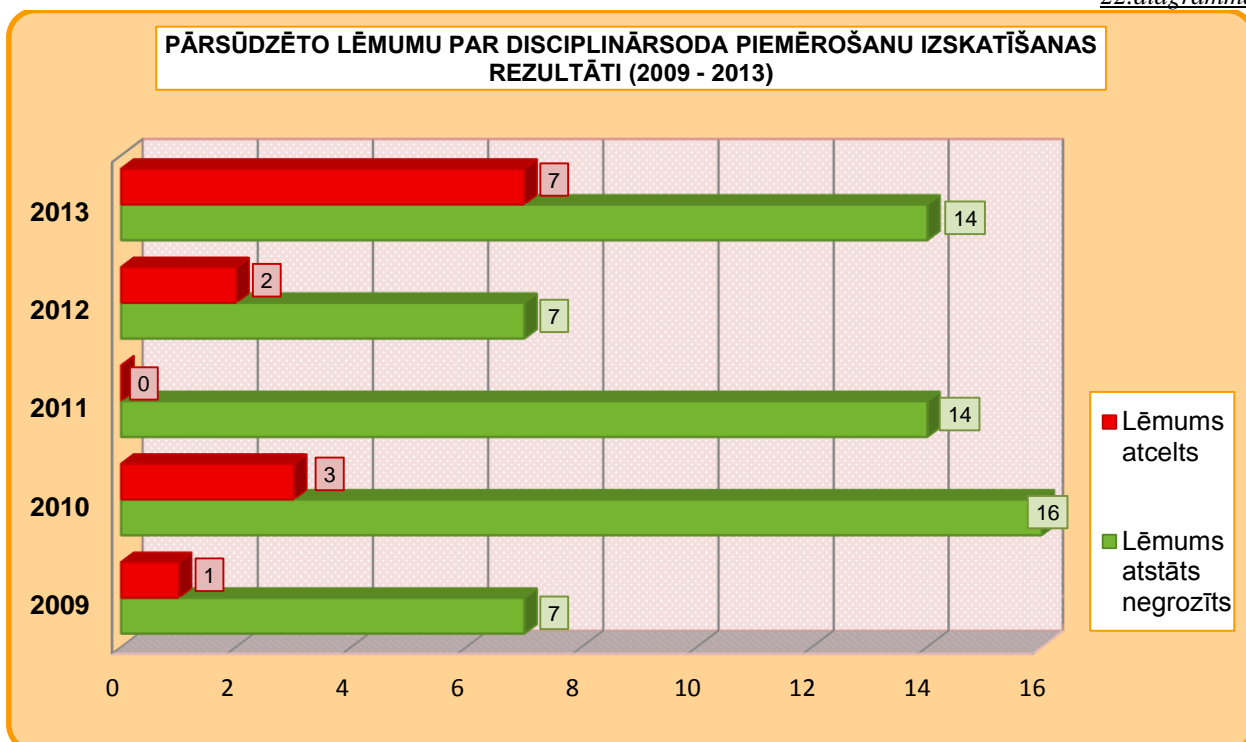
4.2. PĀRSŪDZĒŠANA

Saskaņā ar Administratīvajā rajona tiesā iesniegtajiem pieteicēju pieteikumiem 2013.gadā kopumā pārsūdzēti 17 IeM un IeM padotībā esošo iestāžu lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu (VRS – 7, IeM – 6, VP – 4), tai skaitā 1 lēmums, kas pieņemts 2012.gadā. Salīdzinot šos datus ar iepriekšējo gadu datiem, redzams (skatīt 21.diagrammu), ka 2013.gadā nedaudz – par 15%, samazinājies kopējais pārsūdzēto lēmumu skaits (2011. un 2012.gadā tas bijis nemainīgs), bet ievērojami – par 53,85%, IeM pārsūdzēto lēmumu skaits, turpretī pieaudzis VP un VRS pārsūdzēto lēmumu skaits. Attiecinot 2013.gadā pārsūdzēto lēmumu skaitu pret gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu skaitu, redzams, ka 2013.gadā lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu pārsūdzēti nosacīti 3,7% gadījumu (2012.gadā – 4,3%, 2011.gadā – 3,77%, 2010.gadā – 2,35%).

21.diagramma

Pārsūdzēto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu (lēmumi pārsūdzēti 2009. līdz 2013.gadā) izskatīšanas rezultātā 2013.gadā likumīgā spēkā stājies 21 tiesas lēmums (Administratīvajā rajona tiesa – 15, Administratīvajā apgabaltiesa – 5, LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments – 1). Saskaņā ar šiem tiesu lēmumiem 14 no pārsūdzētajiem lēmumiem par disciplinārsoda piemērošanu (IeM – 6, VRS – 6, VP – 2) atstāti negrozīti, bet 7 – atcelti. Starp atceltajiem lēmumiem ir 4 VP lēmumi (lēmumi bija pieņemti: 2010.gadā – 1, 2011.gadā – 1, 2012.gadā – 2) un 3 IeM lēmumi (lēmumi bija pieņemti: 2010.gadā – 1, 2011.gadā – 2).

Salīdzinot 2013.gada pārsūdzību rezultātu datus ar iepriekšējo gadu attiecīgajiem datiem, redzams (skatīt 22.diagrammu), ka 2013.gadā bijis pēdējos piecos gados vislielākais likumīgā spēkā stājušos tiesas lēmumu skaits (kopā 21 lēmums), kā arī vislielākais ar šiem tiesas lēmumiem atcelto IeM vai IeM padotībā esošo iestāžu lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu skaits, proti, 2013.gadā atcelto lēmumu skaits (7 lēmumi) pārsniedzis iepriekšējo četru gadu laikā kopējo atcelto lēmumu skaitu (6 lēmumi).

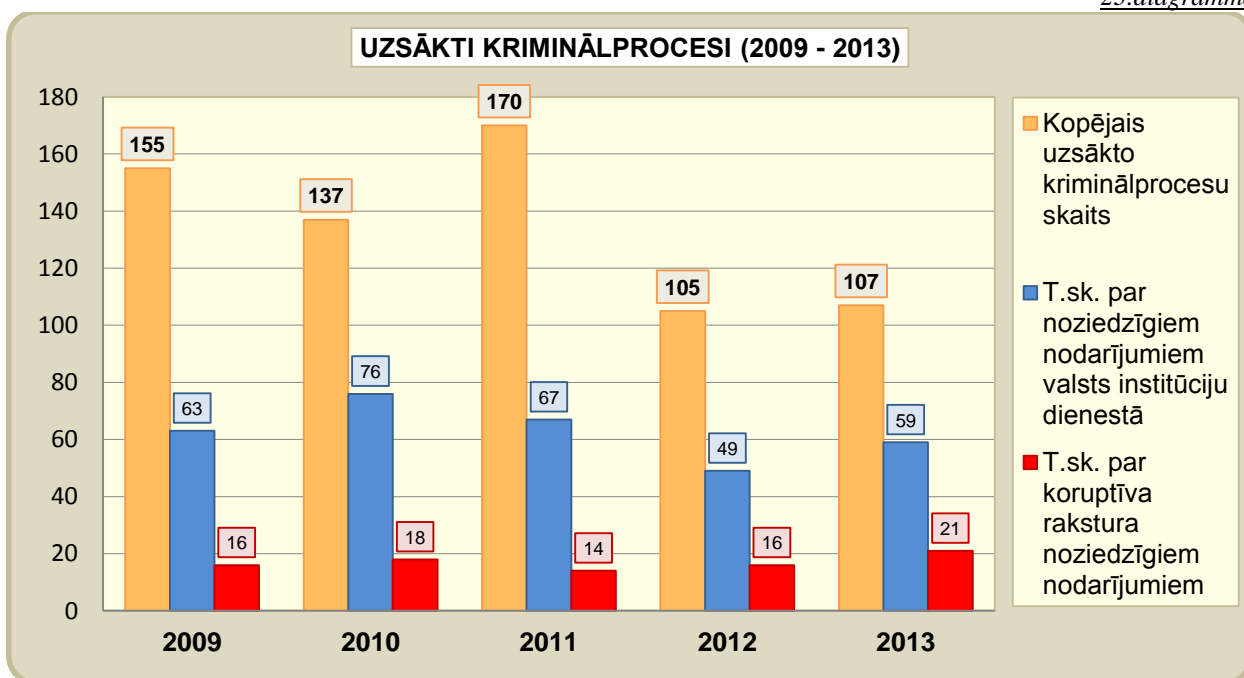
5. IEKŠLIETU MINISTRIJAS UN TĀS PADOTĪBĀ ESOŠO IESTĀŽU DARBINIEKU KRIMINĀLATBILDĪBA

5.1. UZSĀKTI KRIMINĀLPROCESI

Par Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kurus iespējams izdarījuši IeM padotībā esošo iestāžu darbinieki, 2013.gadā kopumā uzsākti 107 kriminālprocesi. Aizdomas par noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu 95 gadījumos bijušas par VP darbiniekiem, septiņos – par VRS, un piecos – par VUGD darbiniekiem.

No 2013.gadā uzsāktajiem kriminālprocesi vairāk kā puse – 59 kriminālprocesi (55,14%), uzsākti aizdomās par Krimināllikuma XXIV nodaļā „Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā” paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu (VP – 53, VRS – 5, VUGD – 1), kuriem 21 gadījumā bijis koruptīvs raksturs, proti, amatpersonas darbībai (bezdarbībai) bijis mantkārīgs nolūks (VP – 17, VRS – 3, VUGD – 1).

23.diagramma

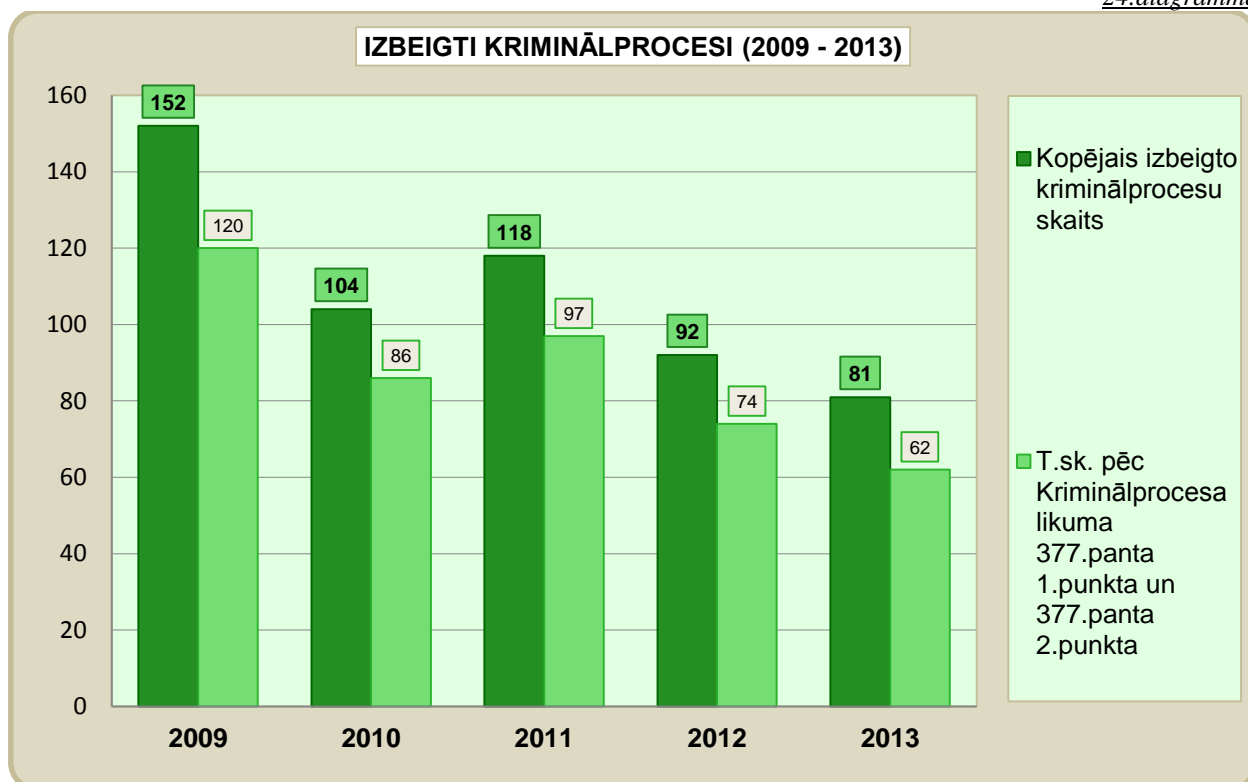

Salīdzinot 2013.gada datus par uzsāktajiem kriminālprocesi ar attiecīgiem iepriekšējo gadu datiem, redzams (skatīt 23.diagrammu), ka kopējais uzsākto kriminālprocesu skaits pēdējos divos gados bijis gandrīz vienāds (2013.gadā pieaugums – par 1,91%), taču tas ir vairāk nekā par trešdaļu (37,06%) mazāks kā 2011.gadā. Par piekto daļu (20,41%) 2013.gadā pieaudzis kriminālprocesi, kuri uzsākti aizdomās par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu valsts institūciju dienestā, skaits, taču tas ir mazāks nekā 2011.gadā (par 11,94%), 2010.gadā (par 22,37%) un 2009.gadā (par 6,35%). Savukārt kriminālprocesi, kuri uzsākti par koruptīva rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, skaits 2013.gadā pieaudzis (par 31,25%) un ir lielākais pēdējo piecu gadu laikā.

5.2. IZBEIGTI KRIMINĀLPROCESI

Kopumā 2013.gadā pieņemts 81 lēmums par kriminālprocesu izbeigšanu. Šie kriminālprocesi bija uzsākti 2013.gadā un iepriekšējos gados aizdomās par IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku (VP – 70, VRS – 8, VUGD – 2, DP – 1) iespējami prettiesisku darbību vai bezdarbību, ar kuru izdarīts kāds no Krimināllikumā paredzētajiem noziedzīgiem nodarījumiem. Ievērojami lielākā daļa no izbeigtajiem kriminālprocesi (76,54%) izbeigti pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 1.punkta vai 377.panta 2.punkta nosacījumu, proti, gadījumos, kad *nav noticis noziedzīgs nodarījums vai izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva*.

24.diagramma

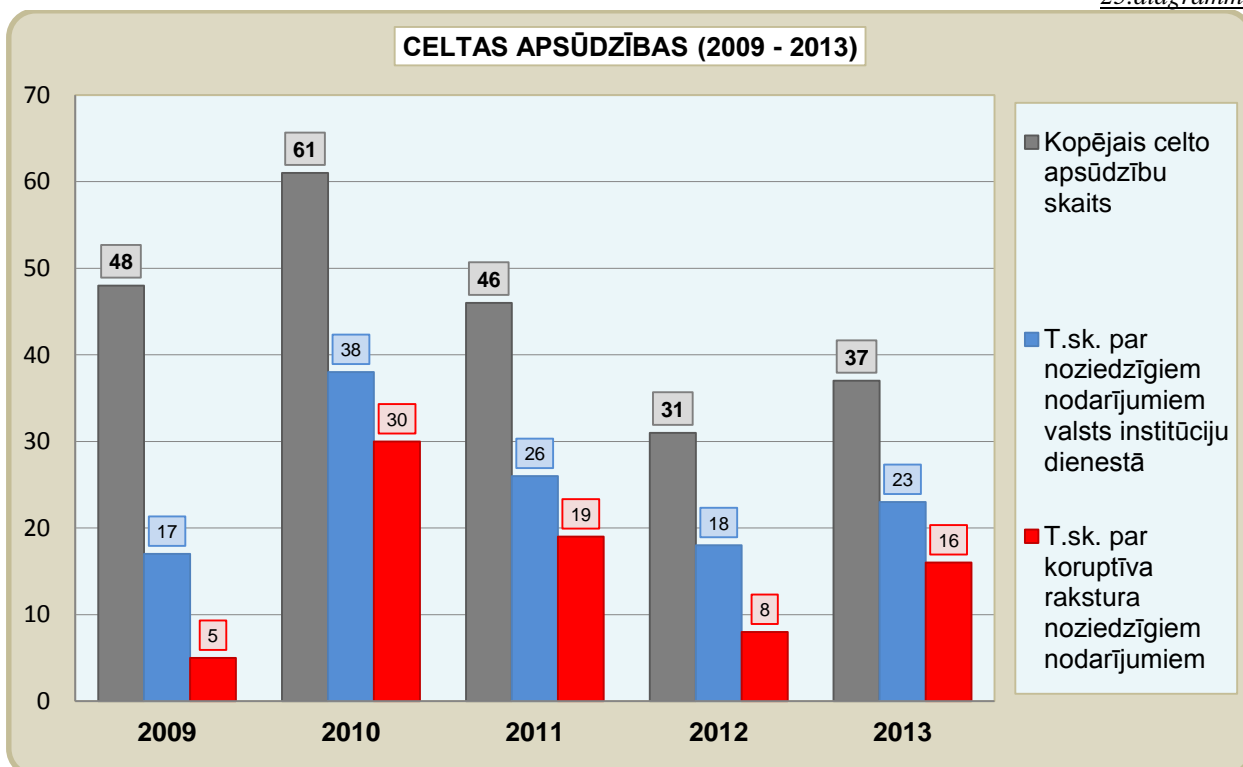

Salīdzinot 2013.gada datus par izbeigtajiem kriminālprocesi ar attiecīgiem iepriekšējo gadu datiem, redzams (skatīt 24.diagrammu), ka kopumā pēdējo piecu gadu laikā kopējais izbeigto kriminālprocesu skaits, kā arī pēc Kriminālprocesa likuma 377.panta 1.punkta vai 377.panta 2.punkta izbeigto kriminālprocesu skaits no gada uz gadu, izņemot 2011.gadu, ir samazinājies, turklāt minētie rādītāji 2013.gadā attiecībā pret analogiem rādītājiem 2009.gadā ir samazinājušies gandrīz uz pusi (attiecīgi par 46,71% un par 48,33%). Tai pašā laikā proporcija, kādu sastāda pēc Kriminālprocesa likuma 377.panta 1.punkta vai 377.panta 2.punkta izbeigto kriminālprocesu skaits pret kopējo izbeigto kriminālprocesu skaitu, bijusi diezgan līdzīga (2009.gadā – 78,95%, 2010.gadā – 82,69%, 2011.gadā – 82,21%, 2012.gadā – 80,44%).

5.3. CELTAS APSŪDZĪBAS

2013.gadā pret 37 IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem (VP – 31, VRS – 3, PMLP – 2, VUGD – 1), t.sk., personām, kas no dienesta atvaļinātas, bet noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī pildīja dienestu IeM sistēmā, 2010. līdz 2013.gadā uzsākto kriminālprocesu ietvaros pēc dažādiem Krimināllikuma pantiem celtas apsūdzības. No 2013.gadā celtajām apsūdzībām vairāk kā puse (62,16%) apsūdzību celtas par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kuriem 16 gadījumos bijis koruptīvs raksturs.

25.diagramma

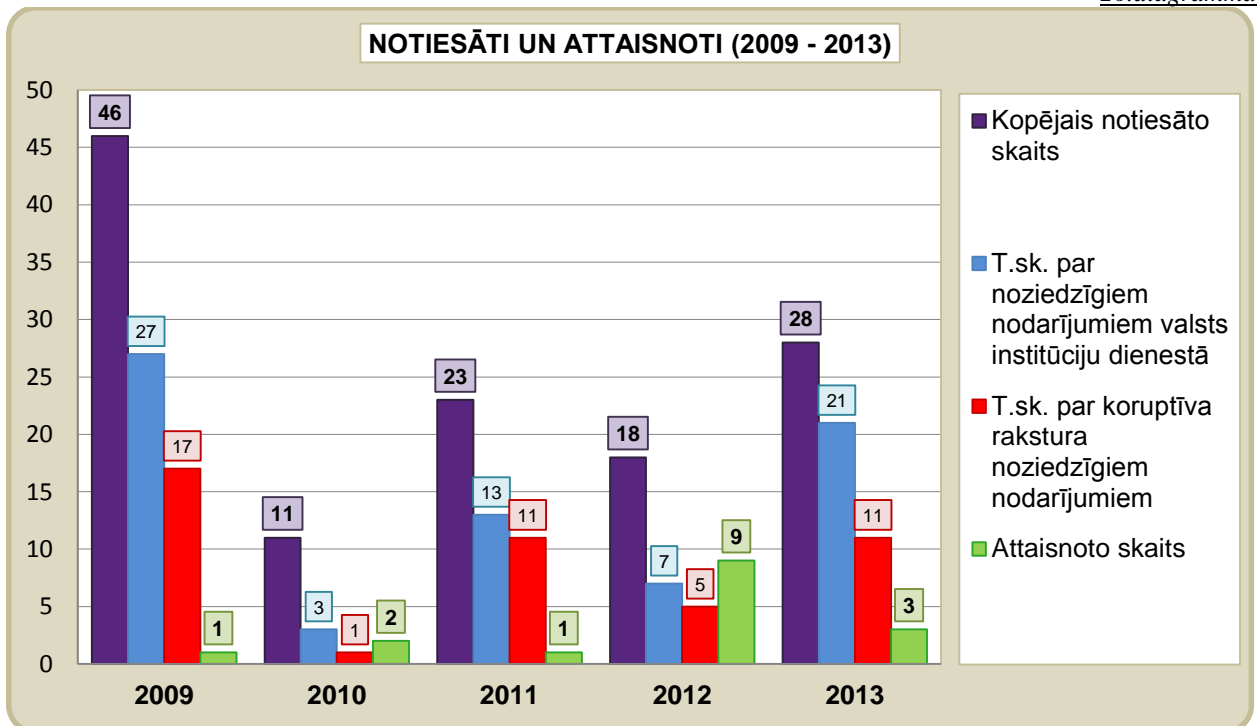
Skatot 2013.gadā celto apsūdzību skaitu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu attiecīgajiem datiem, redzams (skatīt 25.diagrammu), ka kopējais celto apsūdzību skaits 2012.gadā attiecībā pret 2010.gadu bija samazinājies uz pusi (par 49,18%), bet 2013.gadā par vienu piekto daļu tas atkal pieaudzis (par 19,35%), taču ir mazāks nekā 2011.gadā (par 19,57%), 2010.gadā (par 39,34%) un 2009.gadā (par 22,92%). Līdzīga dinamika vērojama arī saistībā ar celtajām apsūdzībām par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, proti, to skaits 2013.gadā pieaudzis (par 27,77%), taču ir mazāks nekā 2011.gadā (par 11,54%) un 2010.gadā (par 39,47%). Savukārt celto apsūdzību par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kuriem bijis koruptīvs raksturs, skaits 2013.gadā dubultojes, taču ir mazāks nekā 2011.gadā (par 15,79%) un 2010.gadā (par 46,67%), bet to īpatsvars kopējā apsūdzību apjomā 2013.gadā (43,24%) bijis viens no lielākajiem pēdējo piecu gadu laikā (2012.gadā – 25,81%, 2011.gadā – 41,3%, 2010.gadā – 49,18%, 2009.gadā – 10,42%).

5.4. NOTIESĀTI UN ATTAISNOTI

2013.gadā par dažādu Krimināllikumā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu kopumā notiesātas (likumīgā spēkā stājušies notiesājoši tiesas spriedumi kriminālprocesos, kas uzsākti 2006.līdz 2013.gadā) 28 personas, kas noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī pildīja dienestu IeM sistēmas iestādēs (VP – 27, VRS – 1). Pārsvarā gadījumu (75%) notiesātās personas izdarījušas noziedzīgus nodarījumus valsts institūciju dienestā, kuriem 11 gadījumos bijis koruptīvs raksturs.

2013.gadā kopējais notiesāto personu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieaudzis (par 55,56%) un ir lielākais pēdējo četru gadu laikā (skatīt 26.diagrammu). Tāpat lielākais pēdējo četru gadu laikā ir to personu skaits, kuras notiesātas par noziedzīgu nodarījumu valsts institūcijā izdarīšanā (salīdzinājumā ar 2012.gadu šis skaits trīskāršojies). Savukārt notiesāto personu par noziedzīgiem nodarījumiem, kuriem bijis koruptīvs raksturs, skaits 2013.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu dubultojies un ir vienāds ar 2011.gadā fiksēto.

26.diagramma

Saskaņā ar 2013.gadā likumīgā spēkā stājušies tiesas spriedumiem, 3 personas (visas VP), kuras 2006. un 2009.gadā uzsāktu kriminālprocesa ietvaros bija apsūdzētas par dažādu Krimināllikumā paredzēto noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, ir attaisnotas. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, kad tika fiksēts pēdējo piecu gadu laikā lielākais attaisnoto personu skaits, 2013.gadā attaisnoto personu skaits samazinājies trīskārtīgi, taču ir nedaudz lielāks nekā 2009. līdz 2011.gadā.

KOPSAVILKUMS

2013.gadā par priekšzīmīgu dienesta (darba) uzdevumu izpildi, labiem dienesta (darba) pienākumu izpildes rezultātiem vai īpašiem sasniegumiem IeM un IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem kopumā piešķirti 14032 apbalvojumi, kas ir par ceturtdaļu vairāk nekā 2012.gadā, bet salīdzinājumā ar 2009.gadu, kad šis skaits bija vismazākais pēdējo 10 gadu laikā, tas pieaudzis par 152%. Minēto pieaugumu galvenokārt ietekmējis apbalvojuma *naudas balva vai cita vērtīga balva* piešķiršanas gadījumu skaita ievērojami progresējošais pieaugums – no 66 gadījumiem 2009.gadā līdz 6954 gadījumiem 2013.gadā. Šī apbalvojuma īpatsvars 2013.gadā sasniedzis 49,56% no visiem piešķirtajiem apbalvojumiem, savukārt citu apbalvojumu veidu īpatsvars pakāpeniski samazinājies. Apbalvoto darbinieku īpatsvars lielākajā daļā IeM padotībā esošo iestāžu 2013.gadā ir pieaudzis un vislielākais tas bijis VRS (285,88%), otrs lielākais – VP (81,32%), bet vismazākais – IeM IC (0,69%). Arī iepriekšējos četros gados atsevišķās IeM padotībā esošajās iestādēs apbalvoto darbinieku īpatsvars līdzīgi bijis krasi atšķirīgs un galvenokārt pieaugošs, taču proporcionāli tuvs 2013.gadā fiksētajam, līdz ar to secināms, ka pēdējo gadu laikā IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs (jo īpaši lielākajās IeM padotībā esošajās iestādēs) apbalvojumu piešķiršanas prakse bijusi, lai arī krasi atšķirīga, tomēr samērā noturīga.

2013.gadā kopumā konstatēti 938 IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku izdarīti disciplinārpārkāpumi, kas ir par 8,19% vairāk nekā 2012.gadā un par 15,38% vairāk nekā 2011.gadā. Kopējā disciplinārpārkāpumu skaita procentuālā attiecība pret IeM un IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku kopējo skaitu (disciplinārpārkāpumu īpatsvars) 2013.gadā bijusi 6,6%, kas salīdzinājumā ar diviem iepriekšējiem gadiem (2012.gadā – 6,13%, 2011.gadā – 5,8%) nedaudz pieaugusi. Vislielākais disciplinārpārkāpumu īpatsvars no IeM padotībā esošajām iestādēm 2013.gadā bijis VP (8,98%), kas pieaudzis otro gadu pēc kārtas, bet otrs lielākais – VRS (6,74%), kas savukārt otro gadu pēc kārtas samazinājies. Ievērojami mazāks disciplinārpārkāpumu īpatsvars bijis VUGD (3,8%), kas salīdzinājumā iepriekšējo gadu pieaudzis, bet pavisam minimāls (no 0 līdz 1%) pārejās IeM padotībā esošajās iestādēs.

Ievērojami lielākā daļa – 94,24%, no 2013.gadā konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem, tāpat kā iepriekšējos gados, izdarīti saistībā ar dienesta (amata, darba) pienākumu pildīšanu. Šo disciplinārpārkāpumu visraksturīgākā iezīme bijusi *nepienācīga dienesta (amata vai darba) pienākumu pildīšana vai dienesta (amata vai darba) pienākumu nepildīšana vai nepamatots dienesta (darba) kavējums*, kas konstatēta 793 gadījumos. Šie disciplinārpārkāpumi izpaudušies arī ar *profesionālās ētikas principu un uzvedības noteikumu neievērošanu* (92 gadījumos), *atrašanos interešu konflikta situācijā* (54 gadījumos, kas visi bijuši saistīti ar *amatu savienošanas ierobežojumu neievērošanu*), *dienesta (amata vai darba) informācijas nepamatotu izpaušanu vai tās nesēja nozaudēšanu* (20 gadījumos), *dienesta (amata vai darba) pilnvaru pārsniegšanu* (6 gadījumos, kas

visi bijuši saistīti ar *vardarbību pret personu*) un *noteiktās kārtības pārkāpšanu rīcībā ar dienesta šaujamieroci* (1 gadījumā).

Savukārt disciplinārpārkāpumu, kuri nav saistīti ar dienesta (amata) pienākumu pildīšanu, skaits 2013.gadā bijis tāds pats kā gadu iepriekš (54 disciplinārpārkāpumi), taču no kopējā disciplinārpārkāpumu skaita tas sastādījis vien 5,76% (2012.gadā – 6,23%, 2011.gadā – 10,5%), kas norāda uz šāda rakstura disciplinārpārkāpumu (to pamatā bijusi amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi darbība vai bezdarbība, kuras rezultātā diskreditēta iestāde un mazināta uzticība valsts pārvaldei) īpatsvara pakāpenisku samazināšanos.

No 2013.gadā konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem 33 disciplinārpārkāpumi izdarīti apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā, kas sastāda 3,52% no kopējā disciplinārpārkāpumu skaita. Gandrīz puse no šiem disciplinārpārkāpumiem (16 disciplinārpārkāpumi) izdarīti saistībā ar dienesta pienākumu pildīšanu, bet otra puse (17 disciplinārpārkāpumi) – nepildot dienesta pienākumus. Salīdzinājumā ar 2012. un 2011.gadu, kad apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā izdarīto disciplinārpārkāpumu skaits no kopējā disciplinārpārkāpumu skaita sastādīja attiecīgi 3,69% un 6,52%, 2013.gadā stāvoklis šajā jomā nedaudz uzlabojies.

Saistībā ar 2013.gadā konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem 42,54% gadījumu vainīgajām IeM padotībā esošo iestāžu amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm nav piemērots disciplinārsods, bet gan saskaņā ar Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplinārbildības likuma 13.¹ panta pirmajā daļā noteikto *izteikts aizrādījums, neierosinot disciplinārlietu*, jo šajos gadījumos izdarītie disciplinārpārkāpumi bijuši mazsvarīgi vai nav radījuši nelabvēlīgas sekas. Šāds disciplinārās ietekmēšanas līdzeklis visplašāk pielietots VP – vairāk kā pusē gadījumu no kopējā VP darbinieku izdarīto disciplinārpārkāpumu skaita (50,94%), bet ievērojami mazākā apjomā – VRS (26,35%) un VUGD (22,81%).

Komplicētākajos iespējamo disciplinārpārkāpumu gadījumos, lai konstatētu, vai ir izdarīts disciplinārpārkāpums, 2013.gadā IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs kopumā pieņemti 448 lēmumi par disciplinārlietas ierosināšanu. Šis skaits salīdzinājumā ar 2012.gadu (525 lēmumi) samazinājies par 14,67%, bet salīdzinājumā ar 2011.gadu (686 lēmumi) – par 34,69%, un ir viszemākais pēdējo piecu gadu laikā. VP pieņemto lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu skaits 2013.gadā samazinājies par 4,73%, VUGD – par 22,58%, bet VRS – par 28,1%.

Izskatot (izmeklējot) ierosinātās disciplinārlietas, 2013.gadā IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs kopumā pieņemti 111 lēmumi par disciplinārlietas izbeigšanu, kas ir par 6,73% vairāk nekā 2012.gadā (104 lēmumi), bet par 31,9% mazāk kā 2011.gadā (163 lēmumi). VP pieņemto lēmumu par disciplinārlietas izbeigšanu skaits 2013.gadā palielinājies par 15,79%, bet VRS un VUGD samazinājies (attiecīgi par 3,13% un 22,22%). 2013.gadā disciplinārlietas 45% gadījumu izbeigtas, izsakot aizrādījumu, proti, gadījumos, kad konstatēts, ka izdarītais disciplinārpārkāpums bijis mazsvarīgs vai nav radījis nelabvēlīgas sekas. Savukārt 23% gadījumu disciplinārlietu izbeigšanas pamatā bijusi dienesta attiecību

izbeigšana ar amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi, bet 32% gadījumu – cits apstāklis (pārsvarā gadījumu amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi rīcībā nav ticis konstatēts disciplinārpārkāpuma sastāvs).

Par disciplinārpārkāpumu izdarīšanu IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem 2013.gadā kopumā piemēroti 454 disciplinārsodi, kas ir par 1,76% mazāk kā 2012.gadā. Pēdējos divos gados kopējais piemēroto disciplinārsodu skaits bijis gandrīz nemainīgs, kas norāda uz šī skaita stabilizēšanos, jo vairs nav turpinājusi progresēt tā samazināšanās tendence, kas iepriekš ik gadu (līdz pat 2010.gadam) bija diezgan ievērojama.

Disciplināri sodīto darbinieku īpatsvars IeM padotībā esošajās iestādēs kopumā 2013.gadā bijis nedaudz mazāks kā divos iepriekšējos gados – 3,19% (2012.gadā – 3,27%, 2011.gadā – 3,77%). Šis rādītājs 2013.gadā secīgi bijis šāds: VRS – 3,87%; VP – 3,72%; VUGD – 2,77%; NVA – 0,83%; IeM IC – 0,69%, PMLP – 0,69%; IeM IC – 0,46%.

No 2013.gadā IeM padotībā esošo iestāžu darbiniekiem piemērotajiem disciplinārsodiem 59,25% gadījumu piemērots disciplinārsods *piezīme*, 29,96% gadījumu – disciplinārsods *rājiens*, 6,17% gadījumu – disciplinārsods *atvaļināšana no dienesta*, 2,42% gadījumu – disciplinārsods *pazemināšana amatā*, 1,98% gadījumu – disciplinārsods *mēneša amatalgas (mēnešalgas) samazināšana*, un 0,22% gadījumu – disciplinārsods *pazemināšana dienesta pakāpē par vienu pakāpi*. Pēdējo gadu laikā, jo īpaši 2012. un 2013.gadā, iezīmējusies tendence pieaugt vieglākā disciplinārsoda *piezīme* īpatsvaram, kas kopumā ar nedaudz noturīgāko disciplinārsoda *rājiens* īpatsvaru 2013.gadā sastādījis jau 89,21%. Pārējo (bargāko) disciplinārsodu piemērošanas prakse liecina, ka 2013.gadā vairāk kā par divām trešdaļām samazinājusies disciplinārsoda *mēneša amatalgas (mēnešalgas) samazināšana* piemērošana, gandrīz nemainīgs piemērošanas gadījumu skaits pēdējos trīs gados bijis disciplinārsodam *pazemināšana amatā*, bet minimumam pēdējos gados sarukuši disciplinārsoda *pazemināšana dienesta pakāpē par vienu pakāpi* piemērošanas gadījumi, savukārt bargākā disciplinārsoda *atvaļināšana no dienesta* piemērošanas gadījumu skaits pēdējā gada laikā pieaudzis un kopumā pēdējo piecu gadu laikā vērtējams kā diezgan stabils.

No 2013.gadā piemērotajiem disciplinārsodiem absolūti lielākajā daļā gadījumu tie piemēroti saskaņā ar Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likumu amatpersonām ar speciālo dienesta pakāpi (438 disciplinārsodi), bet tikai dažos gadījumos – saskaņā ar Darba likumu darbiniekiem, ar kuriem noslēgts darba līgums (12 disciplinārsodi), un saskaņā ar Valsts civildienesta ierēdņu disciplināratbildības likumu valsts civildienesta ierēdņiem (4 disciplinārsodi).

2013.gadā augstākā iestādē (IeM vai IeM padotībā esošā iestādē) apstrīdēti 45 IeM padotībā esošā iestādē vai IeM padotībā esošas iestādes teritoriālā struktūrvienībā pieņemti lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu. Kopējais apstrīdēto lēmumu skaits 2013.gadā salīdzinājumā ar 2012. gadu pieaudzis par

15,39%, ko veidojis apstrīdēto lēmumu skaita pieaugums atsevišķās iestādēs: VP – par 30%, VRS – par 18,18%, IeM – par 5,56%, taču, salīdzinot 2013.gada datus ar 2010. un 2011.gada datiem, pēdējo gadu laikā apstrīdēšanas gadījumu skaits – gan kopējais, gan arī IeM un atsevišķās IeM padotībā esošajās iestādēs, bijis bez krasām izmaiņām, līdz ar to diezgan stabils. Apstrīdēto lēmumu izskatīšanas rezultātā 2013.gadā 27 gadījumos pieņemts lēmums *atstāt lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu negrozītu*, 9 gadījumos pieņemts lēmums *atcelt lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu*, bet 4 gadījumos pieņemts lēmums *izdot satura ziņā citādu lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu*. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu datiem 2013.gadā pieaudzis gan atcelto lēmumu, gan arī satura ziņā citādu izdoto lēmumu skaits, turklāt atcelto lēmumu skaits bijis augstākais pēdējo piecu gadu laikā. Attiecinot 2013.gadā apstrīdēto lēmumu skaitu pret gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu skaitu, redzams, ka 2013.gadā lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu apstrīdēti nosacīti 9,78% gadījumu (2012.gadā – 8,39%, 2011.gadā – 8,88%), bet, attiecinot 2013.gadā apstrīdēšanas rezultātā atcelto lēmumu skaitu pret gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu skaitu, redzams, ka 2013.gadā lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu atcelti nosacīti 1,96% gadījumu (2012.gadā – 1,07%, 2011.gadā – 1,51%).

2013.gadā Administratīvajā rajona tiesā kopumā pārsūdzēti 17 IeM un IeM padotībā esošo iestāžu lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu, kas ir par 15% mazāk kā iepriekšējā gadā. Attiecinot 2013.gadā pārsūdzēto lēmumu skaitu pret gada laikā pieņemto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu skaitu, redzams, ka 2013.gadā lēmumi par disciplinārsoda piemērošanu pārsūdzēti nosacīti 3,7% gadījumu (2012.gadā – 4,3%, 2011.gadā – 3,77%). 2013.gadā likumīgā spēkā stājies 21 tiesas lēmums (Administratīvā rajona tiesa – 15, Administratīvā apgabaltiesa – 5, LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments – 1). Saskaņā ar šiem tiesu lēmumiem 14 no pārsūdzētajiem lēmumiem par disciplinārsoda piemērošanu atstāti negrozīti, bet 7 – atcelti. Starp atceltajiem lēmumiem ir 4 VP lēmumi (lēmumi bija pieņemti: 2010.gadā – 1, 2011.gadā – 1, 2012.gadā – 2) un 3 IeM lēmumi (lēmumi bija pieņemti: 2010.gadā – 1, 2011.gadā – 2). Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu datiem 2013.gadā bijis pēdējos piecos gados vislielākais likumīgā spēkā stājušos tiesas lēmumu skaits, kā arī vislielākais ar šiem tiesas lēmumiem atcelto IeM vai IeM padotībā esošo iestāžu lēmumu skaits, proti, 2013.gadā atcelto lēmumu skaits (7 lēmumi) pārsniedzis iepriekšējo četru gadu laikā kopējo atcelto lēmumu skaitu (6 lēmumi).

2013.gadā aizdomās par IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem kopumā uzsākti 107 kriminālprocesi. Lielākajā daļā gadījumu (55,14%) kriminālprocesi uzsākti aizdomās par noziedzīgu nodarījumu valsts institūciju dienestā izdarīšanu, kuriem 21 gadījumā bijis koruptīvs raksturs. Kopējais uzsākto kriminālprocesi skaits pēdējos divos gados bijis gandrīz vienāds (2013.gadā pieaugums – par 1,91%), taču tas ir vairāk nekā par trešdaļu (37,06%) mazāks kā 2011.gadā. Par piekto daļu (20,41%) 2013.gadā pieaudzis kriminālprocesi, kuri uzsākti aizdomās par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu valsts institūciju dienestā, skaits, taču tas ir mazāks nekā 2011.gadā (par 11,94%),

Savukārt kriminālprocesu, kuri uzsākti par koruptīva rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, skaits 2013.gadā pieaudzis par 31,25% un ir lielākais pēdējo piecu gadu laikā. Šajā pašā laikā pieņemts 81 lēmums par kriminālprocesu, kuri uzsākti 2013.gadā un iepriekšējos gados, izbeigšanu, turklāt lielākajā daļā gadījumu (76,54%) šo lēmumu pamatā bijuši Kriminālprocesa likuma nosacījumi, ka kriminālprocess ir jāizbeidz, ja *nav noticis noziedzīgs nodarījums vai izdarītajā nodarījumā nav noziedzīga nodarījuma sastāva*.

Saistībā ar 2013.gadā un iepriekšējos gados IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem 2013.gadā pret 37 personām celtas apsūdzības. Apsūdzības vairāk nekā pusē gadījumu (62,16%) celtas par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kuriem 16 gadījumos bijis koruptīvs raksturs. 2013.gadā celto apsūdzību skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo 2012.gadu, kad tas attiecībā pret 2010.gadu bija samazinājies uz pusi (par 49,18%), par vienu piekto daļu (19,35%) atkal pieaudzis, taču ir mazāks nekā 2011.gadā (par 19,57%) un 2010.gadā (par 39,34%). Līdzīga dinamika ir arī celtajām apsūdzībām par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, proti, to skaits 2013.gadā pieaudzis par 27,77%, taču ir mazāks nekā 2011.gadā (par 11,54%) un 2010.gadā (par 39,47%). Savukārt celto apsūdzību par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, kuriem bijis koruptīvs raksturs, skaits 2013.gadā dubultojies, taču ir mazāks nekā 2011.gadā (par 15,79%) un 2010.gadā (par 46,67%).

2013.gadā kopumā likumīgā spēkā stājies 31 tiesas spriedums kriminālprocesos, kas uzsākti 2013.gadā un iepriekšējos gados, ar kuriem notiesātas 28 un attaisnotas 3 personas, kas noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī bija pildījušas dienestu IeM sistēmā. Pārsvarā gadījumu (75%) notiesātās personas izdarījušas noziedzīgus nodarījumus valsts institūciju dienestā, kuriem 11 gadījumos bijis koruptīvs raksturs. 2013.gadā kopējais notiesāto skaits pieaudzis vairāk nekā par pusi, notiesāto skaits par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā – trīskāršojies, bet notiesāto skaits par noziedzīgiem nodarījumiem, kuriem bijis koruptīvs raksturs – dubultojies. Savukārt 2013.gadā attaisnoto personu skaits salīdzinājumā ar 2012.gadu, kad tika fiksēts pēdējo piecu gadu laikā lielākais attaisnoto personu skaits, samazinājies trīskārtīgi, taču ir nedaudz lielāks nekā 2009. līdz 2011.gadā.

No šajā disciplinārās prakses pārskatā apkopotās un analizētās informācijas un konstatētajām tendencēm, ņemot vērā faktus, ka 2013.gadā IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs kopumā pieaudzis konstatēto disciplinārpārkāpumu skaits, samazinājies ierosināto disciplinārlietu skaits, saistībā ar konstatētajiem disciplinārpārkāpumiem apmēram pusē gadījumu nav piemērots disciplinārsods, bet tā vietā izteikts aizrādījums, samazinājies disciplinārpārkāpumu, kuri nav saistīti ar dienesta (amata) pienākumu pildīšanu, kā arī disciplinārpārkāpumu, kuri izdarīti apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā, īpatsvars, samazinājies piemēroto disciplinārsodu skaits, no kuriem arvien lielāku īpatsvaru ieņēmuši vieglākie disciplinārsodi *piezīme* un *rājiens*, tai pašā laikā saglabājoties stabilai bargākā disciplinārsoda *atvaļināšana no dienesta* piemērošanas praksei, un ņemot vērā to, ka palielinājies piešķirto apbalvojumu skaits, **secināms, ka:**

- **IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs disciplinārā vara izmantota atbilstoši spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam un reālajām iespējām, iesaistot lielāko daļu disciplinārās uzraudzības mehānisma resursu maznozīmīgu disciplinārpārkāpumu atklāšanā, tādējādi preventīvi novēršot iespējami nopietnāku disciplinārpārkāpumu izdarīšanu nākotnē un paaugstinot personāla tiesisko apziņu;**
- **IeM padotībā esošo iestāžu darbinieku izdarītie disciplinārpārkāpumi pārsvarā gadījumu bijuši maznozīmīgi un nav radījuši nelabvēlīgas sekas;**
- **turpinājies samazināties rupju disciplinārpārkāpumu, kuru rezultātā diskreditēta iestāde un mazināta uzticība valsts pārvaldei, īpatsvars;**
- **kopumā dienesta disciplīnas stāvoklis IeM sistēmā turpinājies uzlaboties.**

Pamatojoties uz faktiem, kas izriet no šajā pārskatā apkopotās un analizētās informācijas par lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu apstrīdēšanu un pārsūdzēšanu, proti, ka 2013.gadā pieaudzis apstrīdēto lēmumu skaits, kā arī apstrīdēšanas rezultātā pieaudzis gan atcelto lēmumu, gan arī satura ziņā citādu izdoto lēmumu skaits, kā arī no informācijas par lēmumu par disciplinārsoda pārsūdzēšanu tiesā, proti, ka 2013.gadā samazinājies pārsūdzēto lēmumu skaits, bet pārsūdzību rezultātā ievērojami pieaudzis atcelto lēmumu skaits, **secināms, ka IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu apstrīdēšanas kārtībā izskatīšanas kvalitāte uzlabojusies, jo šo lēmumu sagatavošanā sākotnēji pieļautās nepilnības arvien efektīvāk tikušas novērstas jau IeM sistēmas ietvaros, neradot pamatu pārsūdzībai tiesā. Tai pašā laikā tiesā atcelto lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu ievērojamais pieaugums norāda, ka IeM un IeM padotībā esošajās iestādēs izdodamo lēmumu par disciplinārsoda piemērošanu (gan sākotnējo, gan apstrīdēšanas kārtībā) kvalitāti nepieciešams pilnveidot vēl aktīvāk un efektīvāk arī turpmāk.**

Savukārt fakti, ka 2013.gadā aizdomās par noziedzīgu nodarījumu, ko izdarījuši IeM padotībā esošo iestāžu darbinieki, uzsākto kriminālprocesu kopējais skaits pieaudzis minimāli, taču ievērojami pieaudzis kriminālprocesu skaits, kuri uzsākti par koruptīva rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, ka pieaudzis gan celto apsūdzību skaits, gan arī notiesāto personu, kuras noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī pildījušas dienestu kādā no IeM sistēmas iestādēm, skaits, t.sk., jo īpaši par koruptīva rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, **secināms, ka gan iekšēji (IeM resorā), gan arī ārēji (tiesu varas iestādēs) pret korumpētām valsts amatpersonām veikto pasākumu intensitāte un efektivitāte pēdējā gada laikā ir augusi.**

INFORMĀCIJA
par Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku
izdarītiem koruptīva rakstura noziedzīgiem nodarījumiem
2013. gadā

2013.gadā par Iekšlietu ministrijas padotībā esošo iestāžu darbinieku darbību (bezdarbību), kurai bijis koruptīvs raksturs (mantkārīgs nolūks), pēc kāda no Krimināllikumā (turpmāk – KL) paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm uzsākts 21 kriminālprocess. Koruptīva rakstura prettiesiskas darbības iespējams izdarījuši: 17 gadījumos Valsts policijas, trīs – Valsts robežsardzes, un vienā – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki. Lielākā daļa no šiem kriminālprocesiem (17 kriminālprocesi) uzsākti par KL 320.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma „kukuļņemšana” izdarīšanu, kas vienā gadījumā bijis saistīts ar dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (KL 318.pants) un vienā – ar kukuļa piesavināšanos un kukuļdošanu (KL 321. un 323.pants). Viens kriminālprocess uzsākts arī par KL 318.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma „dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana”, kas bijusi saistīta ar neizpaužamu ziņu izpaušanu (KL 329.pants), viens – par KL 323.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma „kukuļdošana” (KL 323.pants), un divi – par kādu no KL XXIV nodaļā „Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā” paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

2013.gadā par koruptīva rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu 2010. līdz 2013.gadā uzsāktu kriminālprocesu (2010.gadā – 2, 2012.gadā – 8, 2013.gadā – 6) ietvaros celtas apsūdzības pret 16 personām, kas noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī ieņēma amatu kādā no Iekšlietu ministrijas padotībā esošajām iestādēm (Valsts policijā – 12, Valsts robežsardzē – 2, Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē – 2). Visas apsūdzības celtas par KL 320.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma „kukuļņemšana” izdarīšanu, kas divos gadījumos bijis saistīts ar kukuļdošanu (KL 323.pants) un vienā gadījumā ar – šaujamo ieroci, šaujamo ieroci munīcijas, lielas enerģijas pneimatiskā ieroci, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises izgatavošanu, remontēšanu, iegādāšanos, glabāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu bez attiecīgas atļaujas (KL 233.pants).

2013.gadā par koruptīva rakstura noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu 2008. līdz 2013.gadā uzsāktu kriminālprocesu (2008.gadā – 2, 2010.gadā – 3, 2011.gadā – 4, 2012.gadā – 1, 2013.gadā – 1) ietvaros notiesātas (likumīgā spēkā stājies notiesājošs tiesas spriedums) 11 personas, kas noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī ieņēma amatu kādā no Iekšlietu ministrijas padotībā esošajām iestādēm (Valsts policijā – 10, Valsts robežsardzē – 1). Visas notiesātas personas izdarījušas KL 320.pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu „kukuļņemšana”.